

Chambre des Représentants

SESSION 1975-1976

28 AVRIL 1976

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention générale sur la sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et la République Tunisienne, et du Protocole, signés à Tunis le 29 janvier 1975.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre approbation une Convention de sécurité sociale entre la Belgique et la Tunisie. Cette Convention tend à instaurer un certain nombre de dispositions concernant l'application aux travailleurs migrants des régimes de sécurité sociale en vigueur dans ces deux pays. Du chef de leur occupation en Belgique, des cotisations de sécurité sociale sont perçues pour les travailleurs tunisiens. Il est dès lors équitable que des règles soient arrêtées concernant l'attribution à ces travailleurs des prestations de sécurité sociale financées par ces cotisations. En effet, notre législation nationale contient un certain nombre de dispositions qui subordonnent le bénéfice des avantages sociaux à la résidence en territoire belge.

La détermination des droits des travailleurs tunisiens occupés en Belgique et, principalement, la levée des entraves précitées constituent l'objet essentiel de la présente Convention.

Il convient de signaler, en outre, que la Convention a été conclue sur la base de la plus stricte réciprocité.

* * *

Le titre I de la Convention contient les dispositions générales.

C'est le principe de l'égalité de traitement qui est inscrit en tête de ce titre : les travailleurs tunisiens salariés ou assimilés aux salariés occupés en Belgique bénéficient des mêmes avantages que ceux accordés aux travailleurs belges en vertu des législations visées par la Convention.

Cette règle vaut, mutatis mutandis, pour les travailleurs belges occupés en Tunisie.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1975-1976

28 APRIL 1976

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het Algemeen Verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Republiek Tunesië, en van het Protocol, ondertekend te Tunis op 29 januari 1975.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De Regering heeft de eer aan uw goedkeuring een Verdrag over de sociale zekerheid tussen België en Tunesië te onderwerpen. Dit Verdrag heeft tot doel een zeker aantal bepalingen in te voeren betreffende de toepassing op de migrerende werknemers van de sociale-zekerheidsregelingen, die in beide landen van kracht zijn. Uit hoofde van hun tewerkstelling in België, worden er sociale-zekerheidsbijdragen van de Tunesische werknemers geïnd. Het is bijgevolg billijk dat regelen worden goedgekeurd betreffende de toekenning aan die werknemers, van de sociale-zekerheidsprestaties, welke door deze bijdragen worden gefinancierd. Onze nationale wetgeving bevat, inderdaad, een aantal bepalingen die het recht op de sociale voordelen van de bewoning van het Belgisch grondgebied afhankelijk stellen.

De vaststelling van de rechten van de Tunesische werknemers die in België zijn tewerkgesteld, en hoofdzakelijk de opheffing van de voornoemde hinderpalen vormen het wezenlijk doel van dit Verdrag.

Er zij daarenboven gemeld dat het Verdrag op grond van algehele wederkerigheid werd afgesloten.

* * *

Titel I van het Verdrag bevat de algemene bepalingen.

Als hoofding van die Titel geldt het principe van de gelijkheid van behandeling : de Tunesische werknemers of de met de werknemers gelijkgestelde personen die in België zijn tewerkgesteld hebben aanspraak op dezelfde voordelen als die welke overeenkomstig de wetgevingen bepaald bij het Verdrag aan de Belgische werknemers zijn toegekend.

Deze regel geldt, mutatis mutandis, voor de Belgische werknemers die in Tunesië zijn tewerkgesteld.

Le champ d'application matériel de la Convention englobe les législations relatives à l'assurance maladie-invalidité, aux pensions de retraite et de survie, aux allocations familiales, aux accidents de travail et aux maladies professionnelles.

Quant au champ d'application personnel, il faut relever que la Convention s'applique aux travailleurs salariés ainsi qu'aux marins de la marine marchande. Elle ne vise pas les agents diplomatiques ou consulaires de carrière, ni les fonctionnaires appartenant au cadre des chancelleries.

Les autres travailleurs salariés ou assimilés occupés dans les postes diplomatiques ou consulaires belges ou tunisiens ou qui sont au service personnel d'agents de ces postes peuvent, s'ils sont des ressortissants de l'Etat représenté par lesdits postes, opter entre la législation de leur pays d'origine et celle du lieu de leur travail.

Le titre II contient des dispositions particulières pour chacune des branches de la sécurité sociale visée par la Convention.

Le Chapitre 1er de ce titre traite des prestations en cas de maladie et de maternité.

Ces prestations sont accordées au travailleur et aux membres de sa famille à condition qu'il ait été apte au travail au moment de son entrée dans son nouveau pays de travail, qu'il ait effectué un travail salarié dans ce pays et qu'il réunisse les conditions requises par la législation en vigueur. Si cette législation prévoit qu'il faut avoir été assuré pendant une certaine période pour pouvoir prétendre aux prestations, les périodes d'assurance accomplies dans l'autre pays sont prises en considération pour calculer cette période.

La totalisation des périodes d'assurance ne pourra se réaliser que si l'occupation dans le pays du nouveau lieu de travail débute dans un délai d'un mois à compter de la date d'entrée dans ce pays.

Les membres de la famille d'un travailleur, qui a droit à des prestations en vertu de la législation du pays d'affiliation, bénéficient des prestations en nature de l'assurance en cas de maladie et de maternité lorsqu'ils résident sur le territoire de l'autre pays contractant.

La Convention contient en outre des dispositions qui régissent :

- a) l'attribution des prestations en espèces aux travailleurs et des prestations en nature aux travailleurs et aux membres de la famille en cas de transfert de résidence sur le territoire du pays où ils ne sont pas assurés;
- b) l'attribution des prestations en nature aux travailleurs et aux membres de la famille en cas de séjour sur le territoire du pays où ils ne sont pas assurés;
- c) l'attribution des prestations en espèces aux travailleurs qui à l'expiration d'une période de séjour sur le territoire du pays où ils ne sont pas assurés, sont médicalement incapables de regagner le pays où ils sont assurés.

Il prévoit, enfin, l'attribution de prestations en nature aux pensionnés.

Le Chapitre II traite de l'invalidité générale, c'est-à-dire de l'invalidité qui ne résulte ni d'un accident du travail ni d'une maladie professionnelle.

La Convention dispose que les prestations en espèces seront payées conformément aux dispositions de la législation qui est applicable à l'intéressé au moment où est survenue l'incapacité de travail suivie d'invalidité. Pour l'ou-

Het materiële toepassingsgebied van het Verdrag bestrijkt de wetgevingen betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering, de rust- en overlevingspensioenen, de kinderbijslag, de arbeidsongevallen en de beroepsziekten.

Ten aanzien van het persoonlijk toepassingsgebied, zij er aangestipt dat het Verdrag van toepassing is op de werknemers, alsook op de zeelieden ter koopvaardij. Het is niet van toepassing op de diplomatieke of consulaire agenten van beroep, noch op de ambtenaren die onder het kader van de kanselarijen ressorteren.

De overige werknemers of gelijkgestelde personen, die in Belgische of Tunesische diplomatieke of consulaire posten werkzaam zijn of die tot de persoonlijke dienst van agenten van die posten behoren, kunnen, wanneer zij onderdanen zijn van de Staat die door die posten wordt vertegenwoordigd, kiezen tussen de wetgeving van hun land van herkomst en dit van hun arbeidsplaats.

Titel II bevat de bijzondere bepalingen voor iedere tak van de sociale zekerheid die bij het Verdrag is behandeld.

Hoofdstuk 1 van deze Titel handelt over de prestaties bij ziekte en moederschap.

Deze prestaties worden aan de werknemer en aan zijn gezinsleden toegekend, op voorwaarde dat hij op het ogenblik van zijn aankomst in zijn nieuw arbeidsland arbeidsgeschiedt is, dat hij loontrekkende arbeid in dit land heeft verricht en dat hij aan de voorwaarden voldoet die bij de van kracht zijnde wetgeving zijn bepaald. Indien deze wetgeving bepaalt dat hij gedurende een bepaalde periode moet verzekerd zijn geweest om aanspraak op de prestaties te hebben, dan komen de verzekeringsperiodes die in het andere land werden doorlopen, voor de berekening van deze periode in aanmerking.

De verzekeringsperiodes kunnen enkel worden samengesteld als de tewerkstelling in het land van de nieuwe arbeidsplaats aanvangt binnen een termijn van één maand, te rekenen van de datum van de aankomst in dit land.

De gezinsleden van een werknemer die recht heeft op prestaties uit hoofde van de wetgeving van het land van aansluiting, zijn gerechtigd op de verstrekkingen van de verzekering bij ziekte en moederschap wanneer zij op het grondgebied van het andere verdragsluitende land wonen.

Het Verdrag bevat verder bepalingen omtrent :

- a) de toekenning van de uitkeringen aan de werknemers en de verstrekkingen aan de werknemers en aan de gezinsleden bij overbrenging van de woonplaats op het grondgebied van het land waar zij niet verzekerd zijn;
- b) de toekenning van de verstrekkingen aan de werknemers en aan de gezinsleden in geval van verblijf op het grondgebied van het land waar zij niet verzekerd zijn;
- c) de toekenning van de uitkeringen aan de werknemers die bij het verstrijken van een verblijfsperiode op het grondgebied van het land waar zij niet verzekerd zijn, geneeskundig ongeschikt zijn om terug te keren naar het land waar zij verzekerd zijn.

Het bepaalt, tenslotte, de toekenning van de verstrekkingen aan de gepensioneerden.

Hoofdstuk II betreft de algemene invaliditeit, dit is de invaliditeit die noch uit een arbeidsongeval noch uit een beroepsziekte voortvloeit.

Het Verdrag voorziet er in dat de uitkeringen zullen worden betaald overeenkomstig het bepaalde bij de wetgeving die op de betrokkene van toepassing is op het ogenblik dat de arbeidsongeschiktheid gevolgd door invaliditeit, intreedt.

verture du droit à ces prestations, il est tenu compte des périodes d'assurance accomplies dans l'un comme dans l'autre pays.

Les prestations d'invalidité du régime spécial des ouvriers mineurs sont traitées selon les règles qui régissent l'attribution des prestations de l'assurance en matière de vieillesse-survie qui sont fixées au Chapitre III.

Lesdites règles figurent dans toutes les conventions de sécurité sociale conclues par la Belgique.

Elles peuvent être résumées comme suit :

— les périodes d'assurance accomplies sous les régimes belge et tunisien sont totalisées pour l'ouverture du droit aux prestations; pour les pensions des ouvriers mineurs, seules les périodes accomplies dans les mines sont totalisées;

— la pension est calculée, dans chacun des deux pays, au prorata des périodes d'assurance accomplies sous la législation nationale;

— les assurés peuvent renoncer à l'application des règles énoncées ci-dessus; dans ce cas, chaque pays paiera une pension calculée sur la base des seules périodes d'assurance accomplies sous sa propre législation.

Ces dispositions sont complétées par quelques règles particulières pour les ouvriers mineurs.

Le Chapitre IV contient des dispositions communes aux Chapitres II et III. Elles prévoient le paiement des pensions ou indemnités d'invalidité et des pensions de vieillesse et de survie aux bénéficiaires qui résident sur le territoire du pays autre que le pays débiteur.

Le Chapitre V règle l'attribution des allocations familiales.

Les travailleurs tunisiens occupés en Belgique et dont les enfants sont élevés en Tunisie ont droit aux allocations familiales proprement dites, à l'exclusion de toute allocation spéciale ou majorée résultant de la législation belge.

Les travailleurs belges occupés en Tunisie et dont les enfants sont élevés en Belgique ont droit aux allocations familiales résultant de la législation tunisienne.

La Convention laisse à un Arrangement administratif le soin de déterminer les catégories d'enfants bénéficiaires, les conditions d'octroi et les taux des allocations familiales ainsi que les périodes pour lesquelles ces allocations sont accordées.

Les prestations en cas d'accident du travail ou de maladie professionnelle font l'objet du Chapitre VI.

En vertu des dispositions de ce chapitre sont levées les conditions de résidence qui, dans les législations nationales, sont mises au paiement des rentes.

Des dispositions spéciales sont prévues pour le cas où une maladie professionnelle se serait aggravée après l'octroi d'une indemnisation dans un des pays contractants.

Le Chapitre VII traite des indemnités et allocations funéraires. Il contient des dispositions relatives à l'ouverture du droit à ces prestations, analogues à celles concernant l'assurance maladie-maternité.

Il a été prévu, en outre, lorsque la personne décédée a été assurée dans chacun des deux pays, que ces prestations sont dues, en principe, par le pays selon la législation duquel elle a été assurée en dernier lieu.

* * *

Voor de rechtsingang op deze prestaties, komen zowel de verzekeringsperiodes volbracht in het ene als in het andere land in aanmerking.

De invaliditeits prestaties van de bijzondere regeling voor de mijnwerkers worden behandeld overeenkomstig de regelen die gelden voor de toekenning van de prestaties van de verzekering inzake ouderdom en overlijden, bepaald bij Hoofdstuk III.

Deze regelen zijn in alle sociale-zekerheidsverdragen die met België zijn afgesloten, opgenomen.

Zij kunnen op de navolgende wijze worden samengevat :

— de verzekeringsperiodes doorlopen onder de Belgische en Tunesische regelingen worden samengeteld voor de rechtsingang op de prestaties; voor de mijnwerkerspensioenen worden enkel de periodes die in de mijnen werden doorgebracht, samengeteld;

— het pensioen wordt, in ieder van beide landen, berekend naar rata van de verzekeringsperiodes die onder de nationale wetgeving werden doorlopen;

— de verzekerden kunnen afzien van de toepassing van voornoemde regels; in dat geval, zal ieder land een pensioen betalen dat uitsluitend berekend is op de verzekeringsperiodes doorlopen onder zijn eigen wetgeving.

Deze bepalingen worden met enkele bijzondere regelen voor de mijnwerkers aangevuld.

Hoofdstuk IV bevat de gemeenschappelijke bepalingen van de Hoofdstukken II en III. Deze regelen de betalingen van de invaliditeitspensioenen of -uitkeringen en van de ouderdoms- en overlevingspensioenen aan de gerechtigden die op het grondgebied wonen van het andere land dan het land dat de prestaties is verschuldigd.

Hoofdstuk V regelt de toekenning van de kinderbijslag.

De Tunesische werknemers die in België arbeiden en wier kinderen in Tunesië worden opgevoed, hebben recht op de eigenlijke kinderbijslag, met uitsluiting van iedere bijzondere of verhoogde bijslag die uit de Belgische wetgeving voortvloeit.

De Belgische werknemers die in Tunesië zijn tewerkgesteld en wier kinderen in België worden opgevoed, hebben recht op de kinderbijslag die uit de Tunesische wetgeving voortvloeit.

Het Verdrag laat aan een Administratieve Schikking de zorg over om de categorieën van rechtgevendende kinderen, de toekenningsvoorwaarden en de bedragen van de kinderbijslag te bepalen, alsook de periodes voor dewelke deze bijslag wordt toegekend.

De prestaties bij arbeidsongeval of bij beroepsziekte zijn in Hoofdstuk VI behandeld.

Ingevolge het bepaalde bij dit hoofdstuk, worden de voorwaarden inzake woonplaats, die voor de betaling van de renten zijn opgelegd, opgeheven.

Bijzondere bepalingen zijn vastgesteld voor de gevallen waarin een beroepsziekte zou verergeren na de toekenning van een vergoeding in één van de verdragsluitende landen.

Hoofdstuk VII betreft de uitkeringen bij overlijden en voor begrafeniskosten. Het bevat bepalingen betreffende de rechtsingang op deze prestaties, die analoog zijn met die welke op het gebied van de ziekte- en moederschapsverzekering gelden.

Er is daarenboven, bepaald dat, wanneer de overledene, in ieder van beide landen verzekerd is geweest, deze prestaties, in principe, verschuldigd zijn door het land overeenkomstig wiens wetgeving hij in de laatste plaats verzekerd is geweest.

* * *

Le titre III de la Convention contient des dispositions diverses. Les articles 32 et 37 se rapportent à l'entraide administrative entre les autorités et les institutions compétentes.

Ces mesures seront arrêtées par les autorités administratives compétentes des deux Etats. En Belgique, le Ministre de la Prévoyance sociale est considéré comme l'autorité administrative compétente en la matière.

Les autres dispositions de ce titre n'appellent pas de commentaires à l'exception de l'article 43 qui traite des périodes d'assurance accomplies avant la date d'entrée en vigueur de la Convention, des prestations qui se rapportent à un événement antérieur à cette date et des droits à une pension ou rente liquidée avant cette date.

* * *

Un protocole annexé à la Convention règle la situation, en matière d'assurance maladie-invalidité et d'allocations familiales, des étudiants tunisiens poursuivant leurs études en Belgique et des étudiants belges poursuivant leurs études en Tunisie.

Tel est, Mesdames, Messieurs, l'objet de la Convention que le Gouvernement a l'honneur de soumettre à votre approbation.

*Le Ministre des Affaires étrangères
et de la Coopération au Développement,*

R. VAN ELSLANDE.

Le Ministre de la Prévoyance sociale,

P. DE PAEPE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement, le 9 mars 1976, d'une demande d'avis sur un projet de loi « portant approbation de la convention générale sur la sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et la République Tunisienne et du protocole, signés à Tunis le 29 janvier 1975 », a donné le 23 mars 1976 l'avis suivant :

Le projet n'appelle pas d'observation.

La chambre était composée de :

Messieurs : J. Masquelin, président,
H. Rousseau et Ch. Huberlant, conseillers d'Etat,
R. Pirson et C. Deschamps, assesseurs de la section de législation,

Madame : J. Truyens, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. J. Masquelin.

Le rapport a été présenté par M. E. Falmagne, auditeur.

Le Greffier

J. TRUYENS.

Le Président,

J. MASQUELIN.

Titel III van het Verdrag bevat diverse bepalingen. Artikelen 32 en 37 hebben betrekking op de onderlinge administratieve bijstand tussen de autoriteiten en de bevoegde instellingen.

Deze maatregelen zullen door de bevoegde administratieve autoriteiten van beide Staten worden bekrachtigd. In België, wordt de Minister van Sociale Voorzorg beschouwd als de bevoegde administratieve autoriteit terzake.

De overige bepalingen van deze Titel vergen geen nadere toelichting behalve artikel 43 dat handelt over de verzekeringsperiodes doorlopen vóór de datum van in werkingtreding van het Verdrag, over de prestaties die betrekking hebben op een gebeurtenis die van vóór die datum dagtekenen en de rechten op een pensioen of op een rente die vóór die datum werden uitbetaald.

* * *

Een protocol in bijlage bij het Verdrag regelt, op het stuk van de ziekte- en invaliditeitsverzekering en van de kinderbijslag, de toestand van de Tunesische studenten die hun studiën in België voortzetten en van de Belgische studenten die hun studiën in Tunesië voortzetten.

Dit is, Dames en Heren, het onderwerp van het Verdrag dat de Regering de eer heeft aan uw goedkeuring te onderwerpen.

*De Minister van Buitenlandse Zaken
en van Ontwikkelingssamenwerking,*

R. VAN ELSLANDE.

De Minister van Sociale Voorzorg,

P. DE PAEPE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 9^e maart 1976 door de Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « houdende goedkeuring van het algemeen verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Republiek Tunesië, en van het protocol, ondertekend te Tunis op 29 januari 1975 », heeft de 23^e maart 1976 het volgend advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : J. Masquelin, voorzitter,
H. Rousseau en Ch. Huberlant, staatsraden,
R. Pirson en C. Deschamps, bijzitters van de afdeling wetgeving,

Mevrouw : J. Truyens, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. Masquelin.

Het verslag werd uitgebracht door de H. E. Falmagne, auditeur.

De Griffier,

J. TRUYENS.

De Voorzitter,

J. MASQUELIN.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement et de Notre Ministre de la Prévoyance sociale,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Affaires étrangères et de la Coopération au Développement et Notre Ministre de la Prévoyance sociale sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

La Convention générale sur la sécurité sociale entre le Royaume de Belgique et la République Tunisienne, et le Protocole, signés à Tunis le 29 janvier 1975, sortiront leur plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 23 avril 1976.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

*Le Ministre des Affaires étrangères
et de la Coopération au Développement,*

R. VAN ELSLANDE.

Le Ministre de la Prévoyance sociale,

P. DE PAEPE.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking en van Onze Minister van Sociale Voorzorg,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Ontwikkelingssamenwerking en Onze Minister van Sociale Voorzorg zijn gelast, in Onze naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

Het Algemeen Verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en de Republiek Tunesië, en het Protocol, ondertekend te Tunis op 29 januari 1975, zullen volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, op 23 april 1976.

BOUDEWIJN.

VAN KONINGSWEGE :

*De Minister van Buitenlandse Zaken
en van Ontwikkelingssamenwerking,*

R. VAN ELSLANDE.

De Minister van Sociale Voorzorg,

P. DE PAEPE.

CONVENTION GENERALE

sur la sécurité sociale
entre le Royaume de Belgique
et la République tunisienne (1).

Sa Majesté le Roi des Belges

et

Le Président de la République Tunisienne,
animés du désir de garantir le bénéfice des législations sur la sécurité sociale en vigueur dans les deux Etats contractants aux personnes auxquelles s'appliquent ou ont été appliquées ces législations, ont résolu de conclure une Convention et, à cet effet, ont nommé leurs plénipotentiaires, à savoir :

Sa Majesté le Roi des Belges :

Monsieur Placide De Paepe, Ministre de la Prévoyance sociale,

Le Président de la République Tunisienne :

Monsieur Mohamed Ennaceur, ministre des Affaires sociales, lesquels après avoir échangé leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

TITRE 1er.

Dispositions générales

Article 1er.

Les travailleurs belges ou tunisiens, salariés ou assimilés aux salariés par les législations de sécurité sociale énumérées à l'article 2 de la présente Convention, sont soumis respectivement auxdites législations applicables en Tunisie ou en Belgique et en bénéficient, ainsi que leurs ayants-droit, dans les mêmes conditions que les ressortissants de chacun de ces Etats.

Article 2.

Paragraphe 1er. — Les législations de sécurité sociale auxquelles s'applique la présente Convention sont :

1. — En Belgique :

- a) la législation relative à l'assurance maladie-invalidité des travailleurs salariés et des marins de la marine marchande de la législation relatives à la pension d'invalidité des ouvriers mineurs et assimilés;
- b) la législation relative à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés;
- c) la législation relative aux allocations familiales des travailleurs salariés;
- d) la législation relative aux accidents du travail;
- e) la législation relative aux maladies professionnelles.

2. — En Tunisie :

- a) la législation sur l'organisation du régime de sécurité sociale;
- b) la législation sur les accidents du travail et les maladies professionnelles;
- c) la législation sur le régime de pension d'invalidité de vieillesse et de survie;
- d) la législation sur l'institution du régime de sécurité sociale agricole.

Paragraphe 2. — La présente Convention s'applique également à tous les actes législatifs ou réglementaires qui modifieront ou compléteront les législations énumérées au paragraphe 1er du présent article.

(1) Un exemplaire du texte de cette Convention en langue arabe a été déposé au greffe de la Chambre.

ALGEMEEN VERDRAG

betreffende de sociale zekerheid
tussen het Koninkrijk België
en de Republiek Tunesië (1).

Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

en

De President van de Republiek Tunesië,
bezield met het verlangen het voordeel van de wetgevingen betreffende de sociale zekerheid, welke in beide verdragsluitende landen van kracht zijn, te waarborgen aan de personen op wie deze wetgevingen van toepassing zijn of toegepast werden, hebben besloten een verdrag te sluiten en hebben daartoe hun gevolmachtigden benoemd, met name :

Zijne Majesteit de Koning der Belgen :

De heer Placide De Paepe, Minister van Sociale Voorzorg,

De President van de Republiek Tunesië :

De heer Mohamed Ennaceur, Minister van Sociale Zaken, die, na elkander mededeling te hebben gedaan van hun volmachten, welke in goede en behoorlijke vorm werden bevonden, over de volgende bepalingen zijn overeengekomen :

TITEL I.

Algemene bepalingen.

Artikel 1.

De Belgische of Tunesische onderdanen, die werknemer zijn, of ingevolge de in artikel 2 van dit Verdrag opgesomde wetgevingen betreffende de sociale zekerheid, met werknemers gelijkgesteld zijn, vallen respectievelijk onder de in Tunesië of in België van kracht zijnde wetgevingen en genieten, evenals hun rechthebbenden, de voordelen ervan, onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van elk van deze Staten.

Artikel 2.

Paragraaf 1. — De sociale-zekerheidswetgevingen waarop dit Verdrag van toepassing is, zijn :

1. — In België :

- a) de wetgeving betreffende de ziekte- en invaliditeitsverzekering van de werknemers en van de zeelieden ter koopvaardij en de wetgeving betreffende het invaliditeitspensioen van de mijnwerkers en de ermede gelijkgestelden;
- b) de wetgeving betreffende het rust- en overlevingspensioen van de werknemers;
- c) de wetgeving betreffende de kinderbijslag voor werknemers;
- d) de wetgeving betreffende de arbeidsongevallen;
- e) de wetgeving betreffende de beroepsziekten.

2. — In Tunesië :

- a) de wetgeving houdende organisatie van de sociale zekerheid;
- b) de wetgeving op de arbeidsongevallen en de beroepsziekten;
- c) de wetgeving op de regeling van het invaliditeits-, ouderdoms- en overlevingspensioen;
- d) de wetgeving op de instelling van de sociale-zekerheidsregeling in de landbouw.

Paragraaf 2. — Dit Verdrag is eveneens van toepassing op alle wetgevende of reglementaire akten welke de bij paragraaf 1 van dit artikel bedoelde wetgevingen zullen wijzigen of aanvullen.

(1) Een exemplaar van dit Verdrag in de Arabische taal werd ter griffie van de Kamer neergelegd.

Toutefois, elle ne s'appliquera :

a) aux actes législatifs ou réglementaires couvrant une branche nouvelle de la sécurité sociale que si un Arrangement intervient à cet effet entre les Parties contractantes;

b) aux actes législatifs ou réglementaires qui étendent les régimes existants à de nouvelles catégories de bénéficiaires que s'il n'y a pas, à cet égard, opposition du Gouvernement du pays qui modifie sa législation, notifiée au Gouvernement de l'autre pays, dans un délai de trois mois à dater de la publication officielle desdits actes.

Article 3.

Paragraphe 1er. — Les travailleurs salariés ou assimilés aux salariés par les législations applicables dans chacun des deux pays, occupés sur le territoire de l'un de ces pays, sont soumis aux législations en vigueur au lieu de leur travail.

Paragraphe 2. — Le principe posé au paragraphe 1er du présent article comporte les exceptions suivantes :

a) les travailleurs salariés ou assimilés, occupés dans un pays autre que celui de leur résidence habituelle par une entreprise ayant dans le pays de cette résidence un établissement dont les intéressés relèvent normalement, demeurent soumis aux législations en vigueur dans le pays de leur lieu de travail habituel, pour autant que leur occupation sur le territoire du deuxième pays ne se prolonge pas au-delà de douze mois; dans le cas où cette occupation, se prolongeant pour des motifs imprévisibles au-delà de la durée primitivement prévue, excéderait douze mois, l'application des législations en vigueur dans le pays du lieu de travail habituel pourra exceptionnellement être reconduite pour une durée de douze mois au maximum, avec l'accord des autorités compétentes du pays du lieu du travail occasionnel;

b) le personnel ambulant des entreprises publiques ou privées de transport de l'un des deux pays est exclusivement soumis aux dispositions en vigueur dans le pays où l'entreprise a son siège;

c) les travailleurs salariés ou assimilés d'un service administratif officiel, détachés par et pour le compte de l'un des deux pays dans l'autre pays, restent soumis à la législation en vigueur dans le pays d'où ils sont détachés.

Paragraphe 3. — Les autorités administratives compétentes des Parties contractantes pourront prévoir, d'un commun accord, des exceptions aux règles énoncées au paragraphe 1er du présent article. Elles pourront convenir également que les exceptions prévues au paragraphe 2 ne s'appliqueront pas dans certains cas particuliers.

Article 4.

Paragraphe 1er. — Les dispositions de la présente Convention ne s'appliquent pas aux agents diplomatiques et consulaires de carrière, y compris les fonctionnaires appartenant au cadre des chancelleries.

Paragraphe 2. — Les dispositions du paragraphe 1er de l'article 3 sont applicables aux travailleurs salariés ou assimilés, quelle que soit leur nationalité, occupés dans les postes diplomatiques ou consulaires tunisiens ou belges, ou qui sont au service personnel d'agents de ces postes.

Toutefois, ces travailleurs salariés ou assimilés, s'ils sont des ressortissants de l'Etat représenté par le pote diplomatique ou consulaire, peuvent opter entre l'application de la législation de leur pays d'origine et celle du lieu de leur travail. Ce droit d'option ne peut être exercé qu'une seule fois et dans un délai à déterminer par Arrangement entre les Parties contractantes.

Article 5.

Lorsque la législation de l'un des deux pays prévoit la réduction, la suppression ou la suspension d'une prestation en cas de cumul de cette prestation avec une autre prestation de sécurité sociale ou avec une rémunération, la prestation acquise en vertu de la législation de l'autre pays ou une rémunération obtenue sur le territoire de l'autre pays est également opposable au bénéficiaire de la prestation.

Toutefois, cette règle n'est pas applicable au cumul de deux prestations de même nature calculées au prorata de la durée des périodes accomplies dans les deux pays.

Het zal evenwel slechts van toepassing zijn :

a) op de wetgevende of reglementaire akten betreffende een nieuwe tak van de sociale zekerheid, indien tussen de Verdragsluitende Partijen daaromtrent een Overeenkomst wordt gesloten;

b) op de wetgevende of reglementaire akten waarbij de bestaande regelingen tot nieuwe categorieën van gerechtigden uitgebreid worden, indien door de Regering van het betrokken land, binnen een periode van drie maand, te rekenen vanaf de officiële bekendmaking van deze akten, aan de Regering van het ander land, geen verzet hieromtrent wordt genotificeerd.

Artikel 3.

Paragraaf 1. — De werknemers of de ermede gelijkgestelden, in-gevolge de wetgevingen van elk van beide landen, die in één van deze landen tewerkgesteld zijn, vallen onder de toepassing van de vigerende wetgevingen van de plaats waar zij arbeiden.

Paragraaf 2. — Op het principe dat bij paragraaf 1 van dit artikel is gesteld, worden de volgende uitzonderingen gemaakt :

a) de werknemers of de ermede gelijkgestelden, die in een ander land dan dat van hun gewone verblijfplaats worden tewerkgesteld door een onderneming die in het land van deze verblijfplaats een inrichting heeft waarvan betrokkenen normaal afhangen, vallen voort onder de vigerende wetgevingen van het land van hun gewone arbeidsplaats, voor zover hun tewerkstelling op het grondgebied van het ander land niet langer dan twaalf maand duurt; ingeval deze tewerkstelling, wegens onvoorziene redenen, de aanvankelijk voorziene duur overschrijdt en langer dan twaalf maand duurt, kan de toepassing van de vigerende wetgevingen van het land van de gewone arbeidsplaats uitzonderlijk voor een duur van ten hoogste twaalf maand worden verlengd, met de toestemming van de bevoegde autoriteiten van het land van de toevallige arbeidsplaats;

b) het reizend personeel van de openbare of private vervoerondernemingen van één van beide landen, valt uitsluitend onder de bepalingen die van kracht zijn in het land waar de onderneming haar zetel heeft;

c) de werknemers of de ermede gelijkgestelden, van een officiële administratieve dienst, die door en voor rekening van één van beide landen worden gederacheerd, vallen voort onder de wetgeving die van kracht is in het land van waar zij worden gedetacheerd.

Paragraaf 3. — De bevoegde administratieve autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen mogen, in gemeen overleg, uitzonderingen bepalen op de bij paragraaf 1 van dit artikel gestelde regelen. Zij mogen tevens overeenkomen dat de bij paragraaf 2 bepaalde uitzonderingen, in sommige bijzondere gevallen niet zullen worden toegepast.

Artikel 4.

Paragraaf 1. — De bepalingen van dit Verdrag zijn niet toepasselijk op het diplomatiek en consulaire beroepspersoneel, met inbegrip van de ambtenaren behorende tot het kanselarij-kader.

Paragraaf 2. — De bepalingen van paragraaf 1 van artikel 3 zijn van toepassing op de werknemers of de ermede gelijkgestelden, van welke nationaliteit ook, die in Belgische of Tunesische diplomatieke of consulaire posten of in de persoonlijke dienst van agenten van deze posten zijn tewerkgesteld.

Deze werknemers of de ermede gelijkgestelden, mogen nochtans, indien zij onderdanen zijn van de Staat welke door de diplomatieke of consulaire post worden vertegenwoordigd, kiezen tussen de toepassing van de wetgeving van hun land van herkomst en die van de plaats waar zij arbeiden. Dit keuzerecht kan slechts eenmaal, en binnen een door een Schikking tussen de Verdragsluitende Partijen te bepalen termijn, worden uitgeoefend.

Artikel 5.

Wanneer de wetgeving van één van beide landen voorziet in de vermindering, de afschaffing of de opschorting van een prestatie, in geval van samenloop van deze prestatie met een andere sociale-zekerheidsprestatie of met een bezoldiging, dan wordt de prestatie die is verkregen overeenkomstig de wetgeving van het ander land, of een bezoldiging die is verkregen op het grondgebied van een ander land, de prestatiegerechtigde eveneens aangerekend.

Deze regel is evenwel niet van toepassing op de samenloop van twee prestaties van dezelfde aard berekend naar verhouding van de duur van de in de beide verdragsluitende landen volbrachte perioden.

TITRE II.

DISPOSITIONS PARTICULIERES.

CHAPITRE I.

Prestations en cas de maladie et de maternité.

Article 6.

Les travailleurs salariés ou assimilés ainsi que leurs ayants-droit qui se rendent de Tunisie en Belgique ou inversement, bénéficient des prestations de l'assurance maladie dans le pays du nouveau lieu de travail, pour autant que ces travailleurs :

1. aient été aptes au travail à leur dernière entrée dans ce pays;
2. aient effectué, dans ce pays, un travail salarié ou assimilé;

3. remplissent les conditions requises pour bénéficier de ces prestations au regard de la législation du pays de leur nouveau lieu de travail, compte tenu de la période d'assurance dans le pays qu'ils ont quitté et de la période postérieure à leur assujettissement à la législation du pays de leur nouveau lieu de travail.

Article 7.

Les travailleurs salariés ou assimilés ainsi que leurs ayants-droit qui se rendent de Tunisie en Belgique et inversement, bénéficient des prestations de l'assurance-maternité dans le pays du nouveau lieu de travail pour autant que ces travailleurs :

1. aient effectué, dans ce pays, un travail salarié ou assimilé;
2. remplissent les conditions requises pour bénéficier de ces prestations au regard de la législation du pays de leur nouveau lieu de travail, compte tenu de la période d'assurance dans le pays qu'ils ont quitté et de la période postérieure à leur assujettissement à la législation du pays de leur nouveau lieu de travail.

Article 8.

La totalisation des périodes visées aux articles 6, 3), 7, 2), et 31, paragraphe 1er, b) n'est applicable que si l'occupation dans le pays du nouveau lieu de travail débute dans un délai d'un mois à compter de la date d'entrée dans ce pays.

Article 9.

Les ayants-droit d'un travailleur salarié ou assimilé qui a droit à prestations en vertu de la législation du pays d'affiliation, bénéficient des prestations en nature de l'assurance maladie-maternité lorsqu'ils résident sur le territoire du pays autre que celui d'affiliation du travailleur, pour autant qu'ils n'aient pas droit aux prestations en nature de la législation du pays de résidence.

L'ouverture du droit auxdites prestations est déterminée suivant les dispositions de la législation du pays d'affiliation. Les ayants-droit ainsi que l'étendue, la durée et les modalités du service des prestations sont déterminées suivant les dispositions de la législation du pays de résidence.

L'institution du pays d'affiliation rembourse à l'institution du pays de résidence les trois quarts des dépenses afférentes à ces prestations.

Les autorités administratives compétentes des Parties contractantes peuvent décider que ces remboursements s'opéreront sur la base d'un montant forfaitaire dont elles déterminent les modalités de calcul.

Article 10.

Les travailleurs salariés ou assimilés et les titulaires de pension ainsi que leurs ayants-droit bénéficient, en cas de séjour dans l'un des deux pays n'excédant pas un délai à fixer dans un Arrangement entre les Parties contractantes, des prestations en nature de l'assurance maladie-maternité conformément à la législation du pays de séjour, pour autant qu'ils puissent prétendre à ces prestations en vertu de la législation du pays d'affiliation.

Toutefois, l'octroi des prothèses, du grand appareillage et d'autres prestations en nature d'une grande importance est subordonné, sauf en cas d'urgence absolue, à la condition que l'institution du pays d'affiliation en donne l'autorisation.

TITEL II.

Bijzondere bepalingen.

HOOFDSTUK 1.

Prestatie in geval van ziekte en moederschap.

Artikel 6.

De werknemers of de ermede gelijkgestelden, alsook hun rechthebbenden, die zich van Tunesië naar België begeven, of andersom, hebben aanspraak op de prestaties van de ziekteverzekering in het land van hun nieuwe arbeidsplaats, voor zover deze werknemers :

- 1) arbeidsgeschikt waren bij hun laatste aankomst op het grondgebied van dit land;
- 2) in dit land een beloonde of een daarmede gelijkgestelde arbeid hebben verricht;
- 3) de gestelde voorwaarden vervullen om op deze prestaties volgens de wetgeving van het land van hun nieuwe arbeidsplaats aanspraak te hebben, rekening houdende met het verzekeringstijdvak in het land dat zij verlaten hebben en met de periode na hun onderwerping aan de wetgeving van het land van hun nieuwe arbeidsplaats.

Artikel 7.

De werknemers of de ermede gelijkgestelden, alsook hun rechthebbenden, die zich van Tunesië naar België begeven, of andersom, hebben aanspraak op de prestaties van de moederschapsverzekering in het land van hun nieuwe arbeidsplaats, voor zover deze werknemers :

- 1) in dit land een beloonde of een daarmede gelijkgestelde arbeid hebben verricht;
- 2) de gestelde voorwaarden vervullen om op deze prestatie volgens de wetgeving van het land van hun nieuwe arbeidsplaats aanspraak te hebben, rekening houdend met het verzekeringstijdvak in het land dat zij verlaten hebben en met de periode na hun onderwerping aan de wetgeving van het land van hun nieuwe arbeidsplaats.

Artikel 8.

De samentelling van de bij artikelen 6, 3), 7, 2), en 31, paragraaf 1, b) beoogde perioden is enkel van toepassing indien de tewerkstelling in het land van hun nieuwe arbeidsplaats aanvangt binnen een termijn van één maand, te rekenen van hun aankomst in het land van de nieuwe arbeidsplaats.

Artikel 9.

De rechthebbenden van een werknemer of ermede gelijkgestelde, die recht heeft op prestaties overeenkomstig de wetgeving van het land van aansluiting, hebben aanspraak op de verstrekkingen van de ziekte- en moederschapsverzekering wanneer zij op het grondgebied van het ander land, dan dit van de plaats van aansluiting van de werknemer wonen, voor zover zij geen recht hebben op de verstrekking van de wetgeving van het woonland.

De rechtsingang van deze prestaties is vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land van aansluiting. De rechthebbenden, alsook de omvang, de duur en de modaliteiten van het verlenen van de prestaties worden overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het woonland vastgesteld.

De instelling van het land van aansluiting betaalt aan de instelling van het woonland de drie vierden van de uitgaven met betrekking tot deze verstrekkingen terug.

De bevoegde administratieve autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen kunnen beslissen dat deze terugbetalingen zullen geschieden op basis van een forfaitair bedrag waarvan zij de berekeningsmodaliteiten vaststellen.

Artikel 10.

De werknemers of ermede gelijkgestelden en de pensioengerechtigden alsook hun rechthebbenden hebben, tijdens hun verblijf in één van beide landen, dat een tussen de Verdragsluitende Partijen in een Schikking nader te bepalen termijn niet overschrijdt, aanspraak op de verstrekkingen van de ziekte- en moederschapsverzekering, overeenkomstig de wetgeving van het land van verblijf, voor zover zij aanspraak op deze verstrekkingen hebben overeenkomstig de wetgeving van het land van aansluiting.

Evenwel is de toekenning van prothesen, van grote apparaten en andere verstrekkingen van grote omvang, behoudens bij absolute dringendheid, afhankelijk gesteld van de voorwaarde dat de instelling van het land van aansluiting toelating daartoe verstrekt.

L'institution du pays d'affiliation rembourse à l'institution du pays de séjour les trois quarts des dépenses effectives afférentes à des prestations, telles qu'elles résultent de la comptabilité des institutions qui les ont servies.

Article 11.

Les travailleurs salariés ou assimilés admis au bénéfice des prestations en vertu de la législation de l'un des deux pays, ainsi que leurs ayants-droit, conservent ce bénéfice lorsqu'ils transfèrent leur résidence dans l'autre pays, à condition que l'institution compétente du pays d'affiliation autorise ce transfert.

Les dispositions de l'article 9, alinéa 2, 3 et 4 et de l'article 10, alinéa 2, s'appliquent par analogie.

Article 12.

Paragraphe 1er. — Lorsque le titulaire de pensions dues au titre des législations des deux pays, a droit aux prestations en nature de l'assurance maladie-invalidité au titre de la législation du pays sur le territoire duquel il réside, compte tenu de la totalisation des périodes d'assurance accomplies dans les deux pays, ces prestations sont servies à ce titulaire et ayants-droit, par l'institution du pays de résidence et à la charge de cette institution comme s'il était titulaire d'une pension au titre de la seule législation de ce dernier pays.

Paragraphe 2. — Lorsque le titulaire d'une pension due au titre de la législation, d'un seul des deux pays réside sur le territoire de l'autre pays, les prestations en nature lui sont servies ainsi qu'aux ayants-droit, par l'institution du pays de résidence comme si l'intéressé était titulaire d'une pension au titre de la législation de ce dernier pays.

L'ouverture du droit auxdites prestations est déterminée suivant les dispositions de la législation du pays débiteur de la pension. Les ayants-droit, l'étendue, la durée et les modalités du service des prestations sont déterminées suivant les dispositions de la législation du pays de résidence.

Ces prestations sont remboursées par l'institution compétente du pays qui accorde la pension, sauf si, dans son pays de résidence, l'intéressé a droit, en une autre qualité, à ces prestations.

Paragraphe 3. — Les autorités administratives compétentes des Parties contractantes peuvent décider que les remboursements visés au paragraphe 2 du présent article, s'opéreront sur la base d'un montant forfaitaire, qu'elles déterminent.

CHAPITRE II.

Prestations d'invalidité autres que celles servies en cas d'accident du travail ou de maladie professionnelle.

Article 13.

Paragraphe 1er. — Pour les travailleurs salariés ou assimilés qui ont été affiliés successivement ou alternativement dans les deux pays à un ou plusieurs régimes d'assurance invalidité, les périodes d'assurance accomplies sous ces régimes ou les périodes reconnues équivalentes à des périodes d'assurance en vertu desdits régimes sont totalisées dans les conditions prévues aux paragraphes 1, 2 et 3 de l'article 17 tant en vue de la détermination du droit aux prestations en espèces qu'en vue du maintien ou du recouvrement de ce droit.

Paragraphe 2. — Les prestations en espèces de l'assurance invalidité sont liquidées conformément aux dispositions de la législation qui était applicable à l'intéressé au moment où est survenue l'incapacité du travail suivie d'invalidité et supportées par l'institution compétente aux termes de cette législation.

Article 14.

Par dérogation aux dispositions du paragraphe 2 de l'article 13, les droits aux prestations d'invalidité des travailleurs qui ont été occupés dans les mines en Belgique et en Tunisie, sont déterminés suivant les règles définies à l'article 17 lorsque, compte tenu des périodes totalisées, ces travailleurs remplissent les conditions prévues par la législation spéciale belge sur l'invalidité des ouvriers mineurs et assimilés.

De instelling van het land van aansluiting betaalt aan de instelling van het land van verblijf de drie vierden van de uitgaven met betrekking tot deze verstrekkingen terug, zoals zij blijken uit de boekhouding van de instellingen die ze hebben verleend.

Artikel 11.

De werknemers of ermede gelijkgestelden, die gerechtigd zijn op de prestaties ingevolge de wetgeving van één van beide landen, alsmede hun rechthebbenden, behouden dit voordeel wanneer zij hun verblijfplaats naar het ander land overbrengen, op voorwaarde dat de bevoegde instelling van het land van aansluiting toelating tot deze overbrenging geeft.

De bepalingen van artikel 9, 2e, 3e en 4e lid en van artikel 10, 2^e lid, zijn bij analogie van toepassing.

Artikel 12.

Paragraaf 1. — Wanneer de gerechtigde op pensioenen, welke uit hoofde van de wetgevingen van beide landen zijn verschuldigd, recht heeft op verstrekkingen van de ziekte- en invaliditeitsverzekering uit hoofde van de wetgeving van het land op wiens grondgebied hij woont, rekening gehouden met de samentelling van de in beide landen doorlopen verzekeringstijdvakken, worden deze prestaties aan de gerechtigde en aan zijn rechthebbenden verleend door en ten laste van de instelling van het woonland, alsof hij gerechtigd was op een pensioen alleen uit hoofde van de wetgeving van laatstgenoemd land.

Paragraaf 2. — Wanneer de gerechtigde op een pensioen, dat alleen uit hoofde van de wetgeving van één van beide landen is verschuldigd, op het grondgebied van het ander land woont, worden de verstrekkingen hem, alsook zijn rechthebbenden, verleend door de instelling van het woonland, alsof de betrokkene gerechtigd was op een pensioen uit hoofde van de wetgeving van laatstgenoemd land.

De ingang van het recht op deze prestaties wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het land dat het pensioen verschuldigd is. De rechthebbenden, de omvang, de duur en de betalingsmodaliteiten van deze prestaties worden vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving van het woonland.

Deze prestaties worden terugbetaald door de bevoegde instelling van het land dat het pensioen verleent, behalve wanneer de betrokkene in het land van de woonplaats in een andere hoedanigheid op deze prestaties recht heeft.

Paragraaf 3. — De bevoegde administratieve autoriteiten van de Verdragssluitende Partijen kunnen beslissen dat de terugbetalingen beoogd bij paragraaf 2 van dit artikel, geschieden op grond van een forfaitair bedrag, dat zij bepalen.

HOOFDSTUK II.

Invaliditeitsuitkeringen behalve die welke bij arbeidsongeval of beroepsziekte worden uitgekeerd.

Artikel 13.

Paragraaf 1. — Voor de werknemers of ermede gelijkgestelden, die achtereenvolgens of beurtelings in beide landen bij één of meerdere regelingen van invaliditeitsverzekering aangesloten waren, worden de in deze regelingen volbrachte verzekeringstijdvakken of de perioden welke ingevolge deze regelingen als verzekeringstijdvakken zijn erkend, onder de bij de paragrafen 1, 2 en 3 van artikel 17 bepaalde voorwaarden samengeteld, zowel voor de vaststelling van het recht op uitkeringen of verstrekkingen, als voor het behoud of het herstel van dit recht.

Paragraaf 2. — De uitkeringen van de invaliditeitsverzekering worden uitbetaald overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving welke op belanghebbenden van toepassing was op het ogenblik dat de arbeidsongeschiktheid die de invaliditeit tengevolge had zich voordeed, en komen ten laste van de instelling die ingevolge deze wetgeving bevoegd is.

Artikel 14.

In afwijking van de bepalingen van paragraaf 2 van artikel 13, worden de rechten op de invaliditeitsuitkeringen van de werknemers die in België of in Tunesië in de mijnen waren tewerkgesteld vastgesteld overeenkomstig de bij artikel 17 bepaalde regelen, wanneer, rekening houdende met de samengetelde tijdvakken, deze werknemers de voorwaarden vervullen bepaald bij de Belgische bijzondere wetgeving op de invaliditeit van de mijnwerkers en de ermede gelijkgestelden.

Lorsque ces travailleurs ne remplissent pas les conditions de cette dernière législation, leurs droits sont déterminés en vertu des dispositions de l'article 13.

Article 15.

Paragraphe 1er. — Si, après suspension de la pension ou de l'indemnité d'invalidité, l'assuré recouvre son droit, le service des prestations est repris par l'institution débitrice de la pension ou de l'indemnité primitivement accordée.

Paragraphe 2. — Si, après suppression de la pension ou de l'indemnité d'invalidité, l'état de l'assuré justifie à nouveau l'octroi d'une indemnité d'invalidité, cette dernière est liquidée, suivant les règles fixées à l'article 13, compte tenu, le cas échéant, des dispositions de l'article 14.

Article 16.

Pour l'ouverture du droit à la pension ou à l'indemnité d'invalidité, la période pendant laquelle l'intéressé doit avoir reçu l'indemnité en espèces au titre de l'assurance maladie préalablement à l'attribution de la pension ou de l'indemnité d'invalidité est, dans tous les cas, celle prévue par la législation du pays à laquelle il était soumis au moment où est survenue l'incapacité de travail suivie d'invalidité.

CHAPITRE III.

**Prestations de vieillesse et prestations de décès (pension)
autres que celles servies en cas d'accident du travail
ou de maladies professionnelles.**

Article 17.

Paragraphe 1er. — (1) Pour les travailleurs belges ou tunisiens qui ont été affiliés successivement ou alternativement dans les deux pays à un ou plusieurs régimes d'assurance vieillesse ou d'assurance décès (pension), les périodes d'assurance accomplies sous ces régimes et les périodes reconnues équivalentes à des périodes d'assurance en vertu desdits régimes sont, dans la mesure nécessaire, totalisées, à la condition qu'elles ne se superposent pas, tant en vue de la détermination du droit aux prestations qu'en vue du maintien ou du recouvrement de ce droit.

En cas de superposition, la période d'assurance correspondant à des prestations d'activité professionnelle effective est seule retenue.

(2) Les périodes à prendre en considération comme équivalentes à des périodes d'assurance sont, dans chaque pays, celles considérées comme telles par la législation de ce pays.

(3) Toute période reconnue équivalente à une période d'assurance en vertu, à la fois de la législation belge et de la législation tunisienne, est prise en compte, pour la liquidation des prestations, par les institutions du pays où l'intéressé a travaillé en dernier lieu avant la période en cause.

Paragraphe 2. — (1) Lorsque la législation de l'un des deux pays subordonne l'octroi de certaines prestations à la condition que les périodes d'assurance aient été accomplies dans une profession déterminée, ne sont totalisées, pour l'admission au bénéfice de ces prestations, que les périodes accomplies ou reconnues équivalentes dans la même profession exercée dans l'autre pays.

(2) Lorsque la législation de l'un des deux pays subordonne l'octroi de certaines prestations à la condition que les périodes d'assurance aient été accomplies dans une profession déterminée et lorsque ces périodes n'ont pu donner droit auxdites prestations, lesdites périodes sont considérées comme valables pour la liquidation des prestations prévues par le régime général des travailleurs salariés, en ce qui concerne la Belgique et par la législation sur le régime de pension d'invalidité, de vieillesse et de survie en ce qui concerne la Tunisie.

Paragraphe 3. — (1) L'institution de chaque pays détermine, selon les dispositions de la législation qu'elle applique, si l'assuré satisfait aux conditions requises pour avoir droit aux prestations compte tenu, le cas échéant, des dispositions des paragraphes précédents.

(2) Si l'assuré satisfait aux conditions visées à l'alinéa précédent, ladite institution calcule le montant théorique de la prestation à laquelle il aurait droit si toutes les périodes accomplies sous les législations de chacun des pays avaient été accomplies exclusivement sous la législation qu'elle applique. Si selon cette législation le mon-

Indien deze werknemers niet aan de voorwaarden van deze laatste wetgeving voldoen, worden hun rechten overeenkomstig de bepalingen van artikel 13 vastgesteld.

Artikel 15.

Paragraaf 1. — Indien de verzekerde, na een schorsing van het invaliditeitspensioen of van de invaliditeitsuitkering, zijn recht terug verkrijgt, worden de prestaties opnieuw uitbetaald door de instelling die het aanvankelijk toegekende pensioen of de uitkering verschuldigd is.

Paragraaf 2. — Indien, na de afschaffing van het invaliditeitspensioen of van de invaliditeitsuitkering, de toekenning van een invaliditeitspensioen of van een invaliditeitsuitkering wegens de toestand van de verzekerde opnieuw verantwoord is, wordt dat pensioen of die uitkering overeenkomstig de bij artikel 13 vastgestelde regelen uitbetaald, waarbij, in voorkomend geval, met de bepalingen van artikel 14 rekening dient te worden gehouden.

Artikel 16.

Voor het verkrijgen van het recht op het invaliditeitspensioen of op de invaliditeitsuitkering is de periode gedurende dewelke belanghebbende de uitkering, toegekend ingevolge de ziekteverzekering, vóór de uitbetaling van het invaliditeitspensioen of van de invaliditeitsuitkering dient gekomen te hebben, in elk geval, die welke bepaald is bij de wetgeving van het land waar hij werkte op het ogenblik dat de arbeidsongeschiktheid die de invaliditeit ten gevolge heeft gehad zich heeft voorgedaan.

HOOFDSTUK III.

**Ouderdomsuitkeringen en uitkeringen bij overlijden (pensioen),
behalve die welke in geval van arbeidsongeval
of van beroepsziekte worden verleend.**

Artikel 17.

Paragraaf 1. — (1) Voor de Belgische of Tunesische werknemers die achtereenvolgens of beurtelings in beide landen bij één of verschillende regelingen voor ouderdomsverzekering of verzekering bij overlijden (pensioen) aangesloten waren, worden de onder die regelingen volbrachte verzekeringstijdvakken en de perioden die ingevolge deze regelingen als verzekeringstijdvakken zijn erkend, samengegeld, op voorwaarde dat zij niet samenvallen, zowel voor de vaststelling van het recht op de uitkeringen, als voor het behoud of het herstel van dit recht.

Bij samenvallen wordt alleen de verzekeringsperiode overeenstemmende met werkelijke prestaties van beroepsactiviteit aangehouden.

(2) De perioden welke als gelijkwaardig met verzekeringstijdvakken in aanmerking komen, zijn in elk land die welke ingevolge de wetgeving van dat land als dusdanig worden beschouwd.

(3) Elke periode die, tegelijkertijd ingevolge de Belgische en ingevolge de Tunesische wetgeving als gelijkwaardig met een verzekeringsstijdvak wordt erkend, wordt voor de uitbetaling van de uitkeringen in aanmerking genomen door de instellingen van het land waar belanghebbende het laatst vóór deze periode heeft gewerkt.

Paragraaf 2. — (1) Indien bij de wetgeving van één van beide landen sommige prestaties alleen worden toegekend op voorwaarde dat de verzekeringsperioden volbracht zijn in een bepaald beroep, worden voor het bekomen van het recht op deze prestaties, alleen deze perioden samengegeld die volbracht of als gelijkwaardig erkend werden in hetzelfde beroep uitgeoefend in het ander land.

(2) Indien bij de wetgeving van één van beide landen bepaalde prestaties alleen worden toegekend op voorwaarde dat de verzekeringsperioden volbracht zijn in een bepaald beroep, en indien op grond van deze perioden geen aanspraak op deze prestaties kon bestaan, worden genoemde perioden als geldig beschouwd voor de uitkering van de prestaties bepaald in de algemene regeling voor werknemers, wat België betreft, en in de wetgeving op de regeling voor de invaliditeit-, ouderdoms- en overlevingspensioenen, wat Tunesië betreft.

Paragraaf 3. — (1) De instelling van elk land bepaalt, overeenkomstig de bepalingen van de wetgeving die zij toepast, of de verzekerde voldoet aan de vereiste voorwaarden om recht te hebben op de prestaties, in voorkomend geval rekening gehouden met de bepalingen van voorgaande paragrafen.

(2) Indien de verzekerde voldoet aan de in voorgaand lid beoogde voorwaarden, berekent genoemde instelling het theoretisch bedrag van de prestaties waarop hij zou recht hebben wanneer al de perioden volbracht onder de wetgevingen van elk der landen uitsluitend volbracht waren geweest onder de wetgeving die zij toepast. Indien

tant de la prestation est indépendant de la durée des périodes d'assurance, ce montant est considéré comme le montant théorique visé au présent alinéa.

(3) Ladite institution fixe ensuite le montant effectif de la prestation qu'elle doit à l'intéressé, sur la base du montant théorique visé au (2), au prorata de la durée des périodes d'assurance accomplies avant la réalisation du risque sous la législation qu'elle applique, par rapport à la durée totale des périodes d'assurance accomplies avant la réalisation du risque sous les législations des deux pays.

Paragraphe 4. — Si l'ensemble des prestations proratisées, en application du paragraphe 3, n'atteint pas le montant de la prestation acquise en vertu de la législation d'un seul pays sans totalisation des périodes d'assurance, l'institution compétente de ce pays octroie un complément égal à la différence.

Paragraphe 5. — Si le calcul du montant déterminé en fonction des seules périodes d'assurance accomplies dans le pays où la législation prévoit que le droit aux prestations est acquis en fonction de la durée des périodes d'assurance donne un résultat au moins égal au résultat obtenu en application de la méthode visée au paragraphe 3, (2) et (3), l'institution compétente de ce pays peut appliquer cette méthode de calcul direct.

Paragraphe 6. — (1) Nonobstant les dispositions des paragraphes 1er, 2 et 3, si la durée totale des périodes d'assurance accomplies sous la législation d'un des deux pays, n'atteint pas douze mois et si, compte tenu de ces seules périodes, aucun droit aux prestations n'est acquis en vertu des dispositions de cette législation, l'institution de ce pays n'accorde pas de prestations pour ces périodes.

(2) Les périodes visées au (1) sont prises en compte par l'institution de l'autre pays, pour l'application des paragraphes précédents, à l'exception du paragraphe 3, (3).

(3) Au cas où l'application du (1) du présent paragraphe aurait pour effet de décharger de toute obligation les institutions des deux pays, les prestations sont accordées par l'institution et suivant les modalités déterminées par Arrangement entre les Parties contractantes.

Article 18.

L'octroi aux ouvriers mineurs de la pension de retraite avant l'âge de cinquante cinq ans, prévu par la législation belge est réservé aux intéressés qui remplissent les conditions exigées par ladite législation, compte tenu de leurs services dans les seules mines de charbon belge.

Article 19.

Lorsqu'un assuré, compte tenu de la totalité des périodes visées aux paragraphes 1er, 2, 3 et 6 (2) de l'article 17, ne remplit pas au même moment les conditions exigées par les législations des deux pays, son droit à la pension est établi, au regard de chaque législation, au fur et à mesure qu'il remplit ces conditions.

Les périodes pendant lesquelles une pension est servie par le pays dans lequel les conditions sont remplies en vertu de l'alinéa (1), sont assimilées, pour l'ouverture des droits au regard de la législation de l'autre pays, à des périodes d'assurance du premier pays.

Dans le cas visé à l'alinéa (1), la pension déjà liquidée est révisée conformément aux dispositions des paragraphes 1 à 3 de l'article 17, à partir de la date à laquelle le droit à la pension est établi au regard de la législation de l'autre pays.

Article 20.

Paragraphe 1er. — Les dispositions des articles 17 et 19 s'appliquent par analogie pour les pensions aux survivants.

Paragraphe 2. — La pension de veuve est éventuellement répartie, également et définitivement, entre les bénéficiaires, dans les conditions prévues par le statut personnel de l'assuré.

CHAPITRE IV.

Dispositions communes aux chapitres II et III.

Article 21.

Si, d'après la législation de l'un des deux pays, la liquidation des prestations tient compte du salaire moyen de la période entière d'assurance ou d'une partie de ladite période, le salaire moyen pris en con-

overeenkomstig deze wetgeving het bedrag van de prestaties onafhankelijk is van de duur van de verzekeringsperiodes, wordt dit bedrag beschouwd als het in dit lid beoogde theoretisch bedrag.

(3) Genoemde instelling bepaalt vervolgens het werkelijk bedrag van de prestatie dat zij verschuldigd is aan de betrokkene, op basis van het theoretisch bedrag bedoeld onder (2), naar rata van de duur van de verzekeringsperiodes volbracht vóór het toetstandkomen van het risico onder de wetgeving die zij toepast, in verhouding tot de totale duur van de verzekeringsperiodes volbracht vóór het toetstandkomen van het risico onder de wetgevingen van beide landen.

Paragraaf 4. — Indien de gezamenlijke, in toepassing van paragraaf 3, prorata bepaalde prestaties niet het bedrag bereiken van de prestatie verworven krachtens de wetgeving van een enkel land zonder samentelling van de verzekeringsperiodes, kent de bevoegde instelling van dit land een complement toe gelijk aan het verschil.

Paragraaf 5. — Indien de berekening van het bedrag, alleen maar bepaald in functie van de verzekeringsperiodes volbracht in het land waar de wetgeving bepaalt dat het recht op prestaties verworven is in verhouding tot de duur van de verzekeringsperiodes, een resultaat geeft dat ten minste gelijk is aan het resultaat bekomen in toepassing van de methode beoogd onder paragraaf 3, (2) en (3), mag de bevoegde instelling van dit land deze methode van rechtstreekse berekening toepassen.

Paragraaf 6. — (1) Ondanks de bepalingen van de paragrafen 1, 2 en 3, wanneer de totale duur van de verzekeringsperiodes volbracht onder de wetgeving van één van beide landen, geen twaalf maanden bereikt en zo, rekening gehouden met deze perioden alleen, geen enkel recht op prestaties verworven is krachtens de bepalingen van deze wetgeving, kent de instelling van dit land geen prestaties toe voor deze perioden.

(2) De perioden beoogd onder (1) worden in aanmerking genomen door de instelling van het ander land voor de toepassing van voorgaande paragrafen, met uitzondering van paragraaf 3, (3).

(3) Ingeval de toepassing van (1) van deze paragraaf tot gevolg zou hebben dat de instellingen van beide landen van elke verplichting ontdast worden, worden de prestaties toegekend door de instelling en volgens de modaliteiten bepaald bij Schikking tussen de Verdragsluitende Partijen.

Artikel 18.

De toekenning aan de mijnwerkers van het rustpensioen vóór de leeftijd van vijftien jaar, waarin voorzien bij de Belgische wetgeving, is voorbehouden aan de betrokkenen die door deze wetgeving vereiste voorwaarden vervullen, uitsluitend rekening gehouden met hun diensten in de Belgische steenkolenmijnen.

Artikel 19.

Wanneer een verzekerde, rekening houdend met de gezamenlijke perioden bedoeld in paragrafen 1, 2, 3 en 6, (2) van artikel 17, niet op hetzelfde ogenblik de door de wetgevingen van beide landen gestelde voorwaarden vervult, wordt zijn pensioenrecht volgens elke wetgeving vastgesteld naarmate hij deze voorwaarden vervult.

De perioden tijdens dewelke een pensioen wordt uitgekeerd door het land waar de voorwaarden overeenkomstig lid (1) zijn vervuld, worden voor het ingaan van het recht ten opzichte van de wetgeving van het andere land, met verzekeringsstijdvakken van het eerste land gelijkgesteld.

In het geval beoogd bij lid (1), wordt het reeds uitgekeerde pensioen overeenkomstig de bepalingen van de paragrafen 1 tot 3 van artikel 17 herzien, te rekenen van de datum waarop het pensioenrecht ingevolge de wetgeving van het ander land is vastgesteld.

Artikel 20.

Paragraaf 1. — De bepalingen van de artikelen 17 en 19 zijn bij analogie van toepassing op de overlevingspensioenen.

Paragraaf 2. — Het weduwnpensioen wordt eventueel gelijkelijk en definitief verdeeld onder de rechthebbenden, onder de voorwaarden bepaald in het persoonlijk statuut van de verzekerde.

HOOFDSTUK IV.

Gemeenschappelijke bepalingen van de Hoofdstukken II en III.

Artikel 21.

Indien, overeenkomstig de wetgeving van een van beide landen, er bij de vereffening van de prestaties met het gemiddeld loon van de volledige verzekeringsperiode of van een deel van deze periode reke-

sidération pour le calcul des prestations à la charge de ce pays est déterminé d'après les salaires constatés pendant la période d'assurance accomplie sous la législation dudit pays.

Article 22.

(1) Si la législation de l'un des deux pays subordonne à des conditions de résidence le paiement des pensions ou indemnités d'invalidité ou des pensions de vieillesse et de survie, qu'elles soient dues en application soit de l'article 13, soit de l'article 17, lesdites conditions de résidence ne sont pas opposables aux ressortissants belges ou tunisiens, tant qu'ils résident dans l'un des deux pays.

(2) Toutefois, le titulaire d'une pension ou indemnité d'invalidité devra obtenir l'autorisation de l'institution compétente avant de retourner sur le territoire de l'autre pays ou d'y transférer sa résidence.

(3) L'autorisation ne peut être refusée que si le déplacement de l'intéressé est déconseillé pour des raisons médicales dûment établies.

Article 23.

L'introduction d'une demande de prestation à l'une des institutions auprès de laquelle l'intéressé a été assuré, est considérée comme valable par les autres institutions compétentes.

CHAPITRE V.

Allocations familiales.

Article 24.

Paragraphe 1er. — Si la législation de l'un des deux pays subordonne l'acquisition du droit aux allocations familiales à l'accomplissement de périodes de travail ou assimilées, l'institution compétente de ce pays tient compte, dans la mesure nécessaire, des périodes effectuées tant dans l'un que dans l'autre pays.

Paragraphe 2. — (1) Les travailleurs tunisiens occupés en Belgique et dont les enfants sont élevés en Tunisie, ont droit aux allocations familiales de la législation belge.

(2) Les travailleurs belges occupés en Tunisie et dont les enfants sont élevés en Belgique, ont droit aux allocations familiales de la législation tunisienne.

(3) Pour l'application du présent paragraphe, il y a lieu d'entendre par :

a) « allocations familiales de la législation belge » : les allocations familiales proprement dites prévues par la législation relative aux allocations familiales des travailleurs salariés, à l'exclusion de toute allocation spéciale ou majorée;

b) « allocations familiales de la législation tunisienne » : les allocations familiales prévues par la législation sur l'organisation du régime de sécurité sociale.

(4) Un Arrangement entre les Parties contractantes déterminera notamment :

a) les catégories d'enfants bénéficiaires;
b) les conditions d'octroi et les taux des allocations familiales ainsi que les périodes pour lesquelles elles sont accordées.

CHAPITRE VI.

Prestations en cas d'accident du travail ou de maladie professionnelle.

Article 25.

Si la législation de l'un des deux pays subordonne à des conditions de résidence, le paiement des prestations dues en cas d'accident du travail ou de maladie professionnelle, lesdites conditions de résidence ne sont pas opposables aux ressortissants tunisiens ou belges, tant qu'ils résident dans l'un des deux pays.

Article 26.

(1) Lorsque la victime d'une maladie professionnelle a exercé une activité susceptible de provoquer ladite maladie, sous la législation des

ning wordt gehouden, wordt het gemiddeld loon, in aanmerking genomen voor de berekening van de prestaties ten laste van dit land, bepaald volgens de lonen vastgesteld gedurende de verzekeringsperiode volbracht onder de wetgeving van dit land.

Artikel 22.

(1) Indien de wetgeving van één van beide landen de uitbetaling van de invaliditeitspensioenen of -uitkeringen of van de ouderdoms- en overlevingspensioenen van verblijfsvoorwaarden afhankelijk stelt, ongeacht of zij bij toepassing van artikel 13 of van artikel 17 verschuldigd zijn, kunnen deze verblijfsvoorwaarden niet ingeroepen worden ten opzichte van de Belgische of Tunesische onderdanen zolang hij in één van beide landen verblijven.

(2) Nochtans zal de gerechtigde op een invaliditeitspensioen of -uitkering de toelating van de bevoegde instelling moeten bekomen alvorens terug te keren op het grondgebied van het andere land, of er zijn verblijfplaats over te brengen.

(3) De toelating mag slechts worden geweigerd indien de verplaatsing van de betrokkene afgeraden wordt uit hoofde van behoorlijk vastgestelde medische redenen.

Artikel 23.

De indiening van een aanvraag om prestatie bij één van de instellingen waar belanghebbende verzekerd was, wordt door de andere bevoegde instelling als geldig beschouwd.

HOOFDSTUK V.

Kinderbijslag.

Artikel 24.

Paragraaf 1. — Indien de wetgeving van één van beide landen het ingaan van het recht op kinderbijslag afhankelijk stelt van het volbrengen van arbeidsperioden of gelijkgestelde perioden, houdt de bevoegde instelling van dat land, voor zover nodig, rekening met de perioden welke zowel in het ene als in het andere land worden volbracht.

Paragraaf 2. — (1) De in België tewerkgestelde Tunesische werknemers, wier kinderen in Tunesië worden opgevoed, hebben recht op de kinderbijslag van de Belgische wetgeving.

(2) De in Tunesië tewerkgestelde Belgische werknemers, wier kinderen in België worden opgevoed, hebben recht op de kinderbijslag van de Tunesische wetgeving.

(3) Voor de toepassing van deze paragraaf, dient te worden verstaan onder :

a) « kinderbijslag van de Belgische wetgeving » : de eigenlijke kinderbijslag waarin voorzien door de wetgeving betreffende de kinderbijslag voor werknemers, met uitsluiting van elke speciale of verhoogde bijslag;

b) « kinderbijslag van de Tunesische wetgeving » : de kinderbijslag waarin voorzien door de wetgeving op de organisatie van de sociale-zekerheidsregeling.

(4) Een Schikking tussen de Verdragsluitende Partijen zal inzonderheid bepalen :

a) de categorieën van rechtgevendende kinderen;
b) de toekenningsvoorwaarden en de bedragen van de kinderbijslag alsmede de perioden voor dewelke zij toegekend worden.

HOOFDSTUK VI.

Prestaties bij arbeidsongeval of beroepsziekte.

Artikel 25.

Indien de wetgeving van één van beide landen de uitbetaling van de bij arbeidsongeval of beroepsziekte verschuldigde prestatie van verblijfsvoorwaarden afhankelijk stelt, kunnen deze verblijfsvoorwaarden niet worden ingeroepen ten opzichte van de Belgische of Tunesische onderdanen, zolang zij in één van beide landen verblijven.

Artikel 26.

(1) Wanneer het slachtoffer van een beroepsziekte een activiteit die van aard is deze ziekte te veroorzaken, onder de wetgeving van beide

deux pays, les prestations auxquelles la victime ou ses survivants peuvent prétendre sont accordées exclusivement au titre de la législation du dernier de ces pays dont les conditions se trouvent satisfaites, compte tenu le cas échéant des dispositions des paragraphes 2 et 3.

(2) Si l'octroi des prestations de maladie professionnelle au titre de la législation de l'un des deux pays est subordonné à la condition que la maladie considérée ait été constatée médicalement pour la première fois sur son territoire, cette condition est réputée remplie lorsque ladite maladie a été constatée pour la première fois sur le territoire de l'autre pays.

(3) En cas de pneumoconiose sclérogène, les dispositions suivantes s'appliquent :

a) si l'octroi des prestations de maladie professionnelle au titre de la législation d'un des deux pays est subordonné à la condition que la maladie considérée ait été constatée dans un délai déterminé après la cessation de la dernière activité susceptible de provoquer une telle maladie, l'institution compétente de ce pays, quand elle examine à quel moment a été exercée cette dernière activité, tient compte, dans la mesure nécessaire, des activités de même nature exercées sous la législation de l'autre pays comme si elles avaient été exercées sous la législation du premier pays;

b) si l'octroi des prestations de maladie professionnelle au titre de la législation d'un des deux pays est subordonné à la condition qu'une activité susceptible de provoquer la maladie considérée ait été exercée pendant une certaine durée, l'institution compétente de ce pays tient compte, dans la mesure nécessaire, des périodes pendant lesquelles une telle activité a été exercée sous la législation de l'autre pays, comme si elle avait été exercée sous la législation du premier pays;

c) la charge des prestations en espèces, y compris les rentes, est répartie entre les institutions compétentes des deux pays sur le territoire desquels la victime a exercé une activité susceptible de provoquer cette maladie. Cette répartition est effectuée au prorata de la durée des périodes d'assurance vieillesse accomplies sous la législation de chaque pays par rapport à la durée totale des périodes d'assurance vieillesse accomplies sous la législation des deux pays à la date à laquelle ces prestations ont pris cours.

(4) Les autorités administratives compétentes des deux pays déterminent les maladies professionnelles auxquelles sont étendues les dispositions du paragraphe 3.

Article 27.

Paragraphe 1er. — Pour apprécier le degré d'incapacité permanente résultant d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle, au regard de la législation de l'un des deux pays, les accidents du travail ou les maladies professionnelles survenus antérieurement sous la législation de l'autre pays, sont pris en considération comme s'ils étaient survenus sous la législation du premier pays.

Paragraphe 2. — Lorsque, en cas d'aggravation d'une maladie professionnelle, un travailleur qui bénéficie ou qui a bénéficié d'une réparation pour une maladie professionnelle en vertu de la législation de l'un des deux pays fait valoir, pour une maladie professionnelle de même nature, des droits à prestations en vertu de la législation de l'autre pays, les règles suivantes sont applicables :

a) si le travailleur n'a pas exercé sur le territoire de ce dernier pays un emploi susceptible de provoquer la maladie professionnelle ou de l'aggraver, l'institution d'affiliation du premier pays reste tenue de prendre à sa charge les prestations en vertu de sa propre législation, compte tenu de l'aggravation;

b) si le travailleur a exercé sur le territoire de ce dernier pays un tel emploi, l'institution d'affiliation du premier pays reste tenue de servir les prestations en vertu de sa propre législation compte non tenu de l'aggravation; l'institution d'affiliation de l'autre pays octroie au travailleur le supplément dont le montant est déterminé selon la législation de ce second pays et correspond à la majoration du taux d'incapacité de travail;

c) le travailleur est tenu de présenter à l'institution d'affiliation du second pays, une déclaration relative aux prestations attribuées antérieurement en vertu de la législation du premier pays.

Paragraphe 3. — Lorsque l'intéressé réside sur le territoire du pays autre que celui où le travailleur a contracté la maladie professionnelle, la demande de prestations peut être introduite auprès de l'institution compétente du pays de résidence de l'intéressé. Dans ce cas, la demande doit être établie dans les formes et conditions exigées par la législation du pays où la maladie professionnelle a été contractée.

landen uitgeoefend heeft, worden de prestaties op dewelke het slachtoffer of zijn nagelaten betrekkingen aanspraak hebben, uitsluitend toegekend uit hoofde van de wetgeving van het laatste van deze landen waarvan de voorwaarden vervuld zijn, rekening gehouden in voorkomend geval met de bepalingen van paragrafen 2 en 3.

(2) Indien de toekenning van de prestaties voor beroepsziekten uit hoofde van de wetgeving van één van beide landen afhankelijk gesteld is van de voorwaarde dat de beschouwde ziekte voor het eerst medisch werd vastgesteld op zijn grondgebied, wordt deze voorwaarde geacht vervuld te zijn wanneer deze ziekte voor het eerst werd vastgesteld op het grondgebied van het andere land.

(3) Ingeval van sclerogene pneumoconiosis zijn navolgende bepalingen van toepassing :

a) indien de toekenning van prestaties voor beroepsziekte uit hoofde van de wetgeving van één van beide landen afhankelijk is gesteld van de voorwaarde dat de beschouwde ziekte werd vastgesteld binnen een bepaalde termijn na de stopzetting van de laatste activiteit die van aard was een dergelijke ziekte te veroorzaken, houdt de bevoegde instelling van dit land, bij haar onderzoek naar het ogenblik waarop deze laatste activiteit werd uitgeoefend, voor zover nodig rekening met de activiteiten van dezelfde aard uitgeoefend onder de wetgeving van het andere land alsof zij uitgeoefend waren geweest onder de wetgeving van het eerste land;

b) indien de toekenning van prestaties voor beroepsziekte uit hoofde van de wetgeving van één van beide landen afhankelijk gesteld is van de voorwaarde dat een activiteit van aard de beschouwde ziekte te veroorzaken tijdens een gestelde duur werd uitgeoefend, houdt de bevoegde instelling van dit land, voor zover nodig, rekening met de perioden gedurende dewelke een dergelijke activiteit werd uitgeoefend onder de wetgeving van het andere land, alsof zij uitgeoefend werd onder de wetgeving van het eerste land;

c) de last van de uitkeringen, renten inbegrepen, wordt verdeeld over de bevoegde instellingen van beide landen op wier grondgebied het slachtoffer een activiteit heeft uitgeoefend van aard deze ziekte te veroorzaken. Deze verdeling wordt uitgevoerd naar rata van de duur van de perioden van ouderdomsverzekering volbracht onder de wetgeving van elk land, in verhouding tot de totale duur van de periode van ouderdomsverzekering volbracht onder de wetgeving van beide landen op de datum waarop deze prestaties zijn ingegaan.

(4) De bevoegde administratieve autoriteiten van beide landen bepalen de beroepsziekten tot dewelke de bepalingen van paragraaf 3 worden verruimd.

Artikel 27.

Paragraaf 1. — Om de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid ten gevolge van een arbeidsongeval of van een beroepsziekte, ten opzichte van de wetgeving van één van beide landen te kunnen bepalen, worden de arbeidsongevallen of de beroepsziekten die zich vroeger, onder de wetgeving van het ander land hebben voorgedaan, in aanmerking genomen alsof ze zich onder de wetgeving van het eerste land hadden voorgedaan.

Paragraaf 2. — Wanneer een werknemer die een schadeloosstelling voor een beroepsziekte ontvangt of ontvangen heeft ingevolge de wetgeving van één van beide landen, in geval van verergering van een beroepsziekte, zijn recht op prestaties voor een beroepsziekte van dezelfde aard laat gelden ingevolge de wetgeving van het andere land, zijn de volgende regelen van toepassing :

a) wanneer de werknemer op het grondgebied van laatstgenoemd land geen beroep heeft uitgeoefend dat van aard is de beroepsziekte te veroorzaken of te doen verergeren, is de instelling van aansluiting van het eerste land voort verplicht de prestaties ingevolge haar eigen wetgeving ten laste te nemen, met inachtneming van de verergering;

b) Wanneer de werknemer op het grondgebied van laatstgenoemd land wel een dergelijk beroep heeft uitgeoefend, moet de instelling van aansluiting van het eerste land de prestaties ingevolge haar eigen wetgeving blijven uitbetalen, zonder inachtneming van de verergering; de instelling van aansluiting van het andere land kent aan de werknemers de aanvullende vergoeding toe, waarvan het bedrag volgens de wetgeving van het tweede land wordt bepaald en dat met de verhoging van de graad van arbeidsongeschiktheid overeenstemt;

c) de werknemer dient aan de instelling van aansluiting van het tweede land een verklaring te overhandigen betreffende de prestaties die vroeger werden toegekend krachtens de wetgeving van het eerste land.

Paragraaf 3. — Wanneer de belanghebbende op het grondgebied van het andere land verblijft dan dat waar de werknemer de beroepsziekte heeft opgedaan, mag de aanvraag om prestaties bij de bevoegde instelling van het land van de verblijfplaats van de belanghebbende worden ingediend. In dit geval moet de aanvraag worden opgemaakt in de vorm en onder de voorwaarden gesteld bij de wetgeving van het land waar de beroepsziekte werd opgedaan.

Article 28.

En cas d'accident du travail ou de maladie professionnelle suivi de mort, la rente due au conjoint survivant est, le cas échéant, répartie également et définitivement entre les bénéficiaires, dans les conditions prévues par le statut personnel de la victime.

Article 29.

(1) Les travailleurs salariés ou assimilés devenus victimes d'un accident du travail ou d'une maladie professionnelle sur le territoire de l'un des deux pays et qui transfèrent leur résidence sur le territoire de l'autre pays, bénéficient des prestations en nature à la charge de l'institution compétente.

(2) Les travailleurs doivent, avant de transférer leur résidence, obtenir l'autorisation de l'institution d'affiliation, laquelle tient dûment compte des motifs de ce transfert.

(3) Les prestations en nature prévues au paragraphe 1er sont servies par l'institution du lieu de la nouvelle résidence, dans les conditions à déterminer par Arrangement entre les Parties contractantes. Toutefois, la durée du service des prestations est déterminée suivant les dispositions de la législation appliquée par l'institution compétente.

(4) Dans le cas visé au paragraphe 1er, l'octroi des prothèses, du grand appareillage et d'autres prestations en nature d'une grande importance est subordonné, sauf en cas d'urgence absolue, à la condition que l'institution d'affiliation en donne l'autorisation.

(5) Les prestations en nature servies dans le cas visé au paragraphe 1er font l'objet d'un remboursement aux institutions qui les ont servies par l'institution compétente, selon les modalités qui seront déterminées par Arrangement entre les Parties contractantes.

Article 30.

Tout accident de travail ou maladie professionnelle survenu à un travailleur tunisien en Belgique ou à un travailleur belge en Tunisie et qui a occasionné ou qui est de nature à occasionner soit la mort, soit une incapacité permanente, totale ou partielle, doit être notifié par les institutions compétentes aux autorités consulaires locales du pays auquel ressortit la victime.

CHAPITRE VII.

Allocations funéraires ou de décès.

Article 31.

Paragraphe 1er. — Les travailleurs qui se rendent d'un pays dans l'autre, ouvriront droit aux allocations funéraires ou de décès prévues par la législation du pays du nouveau lieu de travail, pour autant que :

- a) ils aient affectué dans ce pays un travail salarié ou assimilé;
- b) ils remplissent, au moment du décès, les conditions requises pour le bénéfice des prestations au regard de la législation du pays de leur nouveau lieu de travail, compte tenu de la période d'assurance dans le pays qu'ils ont quitté et de la période postérieure à leur assujettissement à la législation du pays de leur nouveau lieu de travail.

Paragraphe 2. — L'institution du pays d'affiliation est tenu d'accorder l'allocation due au titre de la législation qu'elle applique, même si le bénéficiaire réside sur le territoire de l'autre pays.

Paragraphe 3. — En cas de décès d'une personne bénéficiant d'une pension de vieillesse ou d'invalidité à charge des institutions compétentes des deux pays, l'allocation est due par l'institution compétente du pays sur le territoire duquel il réside, si, en tenant compte des périodes totalisées, les conditions exigées par la législation de ce pays sont remplies.

Paragraphe 4. — (1) En cas de décès d'une personne bénéficiant soit d'une pension de vieillesse ou d'invalidité ou d'une indemnité d'invalidité à charge de l'institution d'un seul pays, soit d'une prestation due en vertu de la législation belge ou tunisienne relative aux accidents du travail ou aux maladies professionnelles, l'allocation est due par l'institution compétente du pays débiteur de la pension ou de la prestation, si les conditions exigées par la législation de ce pays sont remplies.

(2) Si le décès est dû à une maladie professionnelle et que le droit à l'allocation est ouvert dans les deux pays, cette allocation est servie par l'institution compétente du pays où le travailleur a été exposé en dernier lieu au risque de la maladie professionnelle.

Artikel 28.

In geval van arbeidsongeval of van beroepsziekte met de dood tot gevolg, wordt de aan de overlevende echtgenoot verschuldigde rente, in voorkomend geval, gelijkelijk en definitief verdeeld onder de rechthebbenden, onder de voorwaarden bepaald door het persoonlijk statuut van het slachtoffer.

Artikel 29.

(1) De werknemers of ermede gelijkgestelden die slachtoffer geworden zijn van een arbeidsongeval of van een beroepsziekte op het grondgebied van één van beide landen en die hun verblijfplaats overbrengen naar het grondgebied van het andere land, genieten verstrekkingen ten laste van de bevoegde instelling.

(2) De werknemers moeten, vooraleer hun verblijfplaats over te brengen, de toelating bekomen van de instelling van aansluiting, welke terdege rekening houdt met de motieven van deze overbrenging.

(3) De verstrekkingen bepaald in paragraaf 1 worden verleend door de instelling van de nieuwe verblijfplaats, onder de voorwaarden te bepalen door Schikking tussen de Verdragsluitende Partijen. Evenwel wordt de duur van het verlenen van de verstrekkingen vastgesteld volgens de bepalingen van de door de bevoegde instelling toegepaste wetgeving.

(4) In het geval beoogd in paragraaf 1, is de toekenning van prothesen, van grote apparaten en andere verstrekkingen van grote omvang, afhankelijk gesteld, behoudens in absoluut spoedgeval, van de voorwaarde dat de instelling van aansluiting daartoe toelating verleend.

(5) De verstrekkingen verleend in het geval beoogd in paragraaf 1 worden door de bevoegde instelling terugbetaald aan de instellingen die ze verleend hebben volgens de modaliteiten die zullen bepaald worden bij Schikking tussen de Verdragsluitende Partijen.

Artikel 30.

Elk arbeidsongeval of elke beroepsziekte overkomen aan een Tunesische werknemer in België of aan een Belgische werknemer in Tunesië en dat hetzij de dood, hetzij een totale of gedeeltelijke blijvende arbeidsongeschiktheid veroorzaakt heeft of van aard is deze te veroorzaken, moet door de bevoegde instellingen betekend worden aan de plaatselijke consulaire autoriteiten van het land waarvan het slachtoffer onderhorige is.

HOOFDSTUK VII.

Vergoeding bij overlijden of voor begrafeniskosten.

Artikel 31.

Paragraaf 1. — De werknemers die zich van het ene naar het andere land begeven, zullen het recht op de bij de wetgeving van het land van de nieuwe arbeidsplaats bepaalde uitkeringen bij overlijden of voor begrafeniskosten doen ingaan, voor zover :

- a) zij in dit land een beloonde of een daarmede gelijkgestelde arbeid hebben verricht;
- b) zij, bij het overlijden, aan de voorwaarden die zijn gesteld om aanspraak te hebben op prestaties ten opzichte van de wetgeving van het land van hun nieuwe arbeidsplaats voldoen, rekening gehouden met het verzekeringstijdvak in het land dat zij hebben verlaten en met de periode na hun onderwerping aan de wetgeving van het land van hun nieuwe arbeidsplaats.

Paragraaf 2. — De instelling van het land van aansluiting moet de uit hoofde van de wetgeving die zij toepast verschuldigde uitkering toekennen, zelfs zo de rechthebbende verblijft op het grondgebied van het andere land.

Paragraaf 3. — In geval van overlijden van een persoon die gerechtigd is op een ouderdoms- of invaliditeitspensioen vanwege de bevoegde instellingen van beide landen, is de uitkering verschuldigd door de bevoegde instelling van het land waar hij zijn woonplaats heeft, indien, rekening gehouden met de samengetelde perioden, aan de bij de wetgeving van dit land gestelde voorwaarden is voldaan.

Paragraaf 4. — (1) In geval van overlijden van een persoon die gerechtigd is op een ouderdoms- of invaliditeitspensioen of op een invaliditeitsvergoeding vanwege de instelling van een enkel land, of op een prestatie die overeenkomstig de Belgische of Tunesische wetgeving betreffende de arbeidsongevallen of de beroepsziekten is verschuldigd, is de uitkering verschuldigd door de bevoegde instelling van het land dat het pensioen of de prestatie dient te betalen, indien aan de bij de wetgeving van dit land gestelde voorwaarden is voldaan.

(2) Indien het overlijden toe te schrijven is aan een beroepsziekte en het recht op de uitkering geopend is in beide landen, wordt deze uitkering verstrekt door de bevoegde instelling van het land waar de werknemer het laatst is blootgesteld geweest aan het risico van de beroepsziekte.

TITRE III.

Dispositions diverses.

Article 32.

Paragraphe 1er. — (1) Les autorités administratives ainsi que les institutions d'assurance ou de sécurité sociale des deux pays se prêteront mutuellement leurs bons offices, dans la même mesure que s'il s'agissait de l'application de leurs propres régimes.

(2) un Arrangement entre les deux Parties contractantes déterminera les autorités et institutions de chacun des deux pays qui seront habilitées à correspondre directement entre elles à cet effet, ainsi qu'à centraliser, le cas échéant, les demandes des intéressés et les versements de prestations.

Paragraphe 2. — Ces autorités pourront subsidiairement recourir, dans le même but, à l'intervention des autorités diplomatiques et consulaires de l'autre pays.

Paragraphe 3. — Les autorités diplomatiques et consulaires de l'un des deux pays peuvent intervenir directement auprès des autorités administratives de l'autre pays, en vue de recueillir tous renseignements utiles pour la défense des intérêts de leurs ressortissants.

Article 33.

(1) Le bénéfice des exemptions du droit d'enregistrement, de greffe, de timbre et de taxes consulaires prévues par la législation de l'un des deux pays pour les pièces à produire aux autorités, institutions ou juridictions de ce pays, est étendu aux pièces correspondantes à produire pour l'application de la présente Convention, aux autorités, institutions ou juridictions de l'autre pays.

(2) Tous actes, documents et pièces quelconques à produire pour l'exécution de la présente Convention sont dispensés du visa de légalisation des autorités diplomatiques ou consulaires.

Article 34.

Les communications adressées pour l'application de la présente Convention par les bénéficiaires de cette Convention ou par les autorités, institutions ou juridictions aux autorités, institutions ou juridictions de l'autre pays seront rédigées dans l'une des langues officielles des deux pays.

Article 35.

(1) Les demandes et les recours qui devraient être introduits dans un délai déterminé auprès d'une autorité, d'une institution ou d'une juridiction d'un des deux pays, compétente pour recevoir les demandes ou les recours en matière de sécurité sociale, sont considérés comme recevables s'ils sont présentés dans le même délai auprès d'une autorité, d'une institution ou d'une juridiction correspondante de l'autre pays. Dans ce cas, cette dernière autorité, institution ou juridiction devra transmettre sans retard, ces demandes ou ces recours.

(2) Les autorités administratives compétentes de chaque Partie devront désigner les autorités et organismes habilités à recevoir valablement les demandes et recours.

Article 36.

(1) Les autorités administratives compétentes des Parties contractantes arrêteront d'un commun accord les mesures nécessaires à l'exécution et à l'application de la présente Convention.

(2) Les mêmes autorités administratives se communiqueront en temps utile les modifications survenues dans leur législation ou leur réglementation concernant les régimes énumérés à l'article 2.

(3) Les autorités administratives compétentes se communiqueront les autres dispositions prises à l'intérieur de leur pays, en vue de l'exécution de la présente Convention.

Article 37.

Sont considérées comme autorités administratives compétentes au sens de la présente Convention :

- En Tunisie : le Ministre des Affaires sociales.
- En Belgique, le Ministre de la Prévoyance sociale.

TITEL III.

Diverse bepalingen.

Artikel 32.

Paragraaf 1. — (1) De administratieve autoriteiten alsook de verzekeringsinstellingen of de instellingen voor sociale zekerheid van beide landen zullen elkander onderlinge hulp verlenen, in dezelfde mate als gold het de toepassing van hun eigen regelingen.

(2) Een Schikking tussen de beide Verdragsluitende Partijen zal de autoriteiten en de instellingen van elk van de beide landen aanwijzen, die bevoegd zullen zijn rechtstreeks met elkander briefwisseling te voeren alsook eventueel de aanvragen van de betrokkenen en de betalingen van de uitkeringen te centraliseren.

Paragraaf 2. — Deze autoriteiten zullen, subsidiair, met hetzelfde doel beroep mogen doen op de tussenkomst van de diplomatieke en consulaire autoriteiten van het andere land.

Paragraaf 3. — De diplomatieke en consulaire autoriteiten van één van beide landen mogen rechtstreeks bij de administratieve autoriteiten van het andere land optreden teneinde alle inlichtingen te verzamelen die nuttig zijn voor de verdediging van de belangen van hun onderdanen.

Artikel 33.

(1) De vrijstelling van de registratie-, griffie- en zegelrechten en van de consulaire taksen voorgeschreven bij de wetgeving van één van beide landen voor het indienen van stukken bij de autoriteiten, instellingen of rechtscolleges van dat land, wordt verruimd tot de overeenstemmende stukken welke voor de toepassing van dit Verdrag bij de autoriteiten, instellingen of rechtscolleges van het andere land moeten overgelegd worden.

(2) Alle akten, documenten en bescheiden van alle aard, welke moeten overgelegd worden voor de uitvoering van dit Verdrag, zijn vrijgesteld van het visum voor echtverklaring van de diplomatieke of consulaire autoriteiten.

Artikel 34.

De mededelingen welke voor de toepassing van dit Verdrag door de gerechtigden van dit Verdrag of door de autoriteiten, instellingen of rechtscolleges, aan de autoriteiten, instellingen of rechtscolleges van het andere land worden gericht, zullen in een van de officiële talen van beide landen worden opgemaakt.

Artikel 35.

(1) De aanvragen en de beroepen die binnen een bepaalde termijn bij een autoriteit, een instelling of een rechtscollege van één van beide landen, bevoegd om de aanvragen of de beroepen inzake sociale zekerheid te ontvangen, zouden moeten binnen dezelfde termijn bij een overeenstemmende autoriteit, instelling of rechtscollege van het andere land worden ingediend. In dit geval zal deze autoriteit, deze instelling of dat rechtscollege deze aanvragen of beroepen onverwijld moeten doorgeven.

(2) De bevoegde administratieve autoriteiten van elke Partij zullen de autoriteiten en instellingen moeten aanwijzen die bevoegd zijn de aanvragen en beroepen geldig te ontvangen.

Artikel 36.

(1) De bevoegde administratieve autoriteiten van de Verdragsluitende Partijen zullen, in gemeen overleg, de bepalingen welke noodzakelijk zijn voor de uitvoering en voor de toepassing van dit Verdrag vastleggen.

(2) Dezelfde administratieve autoriteiten zullen elkander, te gelegener tijd, mededeling doen van de wijzigingen die in de wetgeving of de reglementering van hun land met betrekking tot de bij artikel 2 vermelde regelingen werden doorgevoerd.

(3) De bevoegde administratieve autoriteiten zullen elkander mededeling doen van de andere bepalingen welke voor de uitvoering van dit Verdrag in hun eigen land werden getroffen.

Artikel 37.

Worden als bevoegde administratieve autoriteiten in de zin van dit Verdrag beschouwd :

- in Tunesië : de Minister van Sociale Zaken;
- in België : de Minister van Sociale Voorzorg.

Article 38.

Paragraphe 1er. — (1) Les institutions débitrices de prestations en vertu de la présente Convention s'en libéreront valablement dans la monnaie de leur pays.

(2) Au cas où des mesures de restriction des changes seraient arrêtées dans l'un ou l'autre des deux pays, des dispositions seraient prises aussitôt, d'accord entre les deux Gouvernements, pour assurer, conformément aux dispositions de la présente Convention, les transferts des sommes dues de part et d'autre.

Paragraphe 2. — (1) L'institution débitrice de rentes ou pensions dont le montant mensuel est inférieur à une somme à déterminer par échange de lettres entre les autorités administratives compétentes des deux Parties contractantes, peut payer lesdites rentes et pensions trimestriellement, semestriellement ou annuellement.

(2) Avec l'accord de l'intéressé, elle peut également procéder au rachat, moyennant le paiement d'une somme représentant leur valeur en capital, des rentes ou pensions dont le montant mensuel est inférieur à une somme fixée par échange de lettres tel qu'il est prévu au (1).

Article 39.

Le règlement des prestations dues au titre des législations sur la sécurité sociale, à des bénéficiaires résidant dans l'un des deux pays, sera effectué suivant les modalités définies dans un Arrangement administratif conclu entre les autorités administratives compétentes des Parties contractantes.

Article 40.

Pour l'appréciation de l'incapacité de travail et du degré d'invalidité les institutions d'assurance de chaque pays font état des constatations médicales et des renseignements recueillis par les institutions d'assurance de l'autre pays.

Elles conservent toutefois le droit de faire procéder à l'examen de l'intéressé par un médecin de leur choix.

Article 41.

Les formalités que les dispositions légales ou réglementaires de l'un des deux pays pourraient prévoir pour le service en dehors de son territoire, des prestations dispensées par ses institutions de sécurité sociale, s'appliqueront également, dans les mêmes conditions qu'à leurs ressortissants, aux personnes admises au bénéfice de ces prestations en vertu de la présente Convention.

Article 42.

Les difficultés relatives à l'interprétation et à l'application de la présente Convention seront réglées, d'un commun accord, par les autorités administratives compétentes des Parties contractantes.

Article 43.

Paragraphe 1er. — Toute période d'assurance ou période assimilée, accomplie en vertu de la législation de l'un des pays avant la date d'entrée en vigueur de la présente Convention est prise en considération pour la détermination du droit aux prestations s'ouvrant conformément aux dispositions de la présente Convention.

Paragraphe 2. — Une prestation est due en vertu de la présente Convention même si elle se rapporte à un événement antérieur à la date de son entrée en vigueur. À cet effet, toute prestation qui n'a pas été liquidée ou qui a été suspendue à cause de la nationalité de l'intéressé ou en raison de sa résidence sur le territoire de l'un des deux pays, sera, à la demande de l'intéressé, liquidée ou rétablie à partir de l'entrée en vigueur de la présente Convention, sous réserve que les droits antérieurement liquidés n'aient pas donné lieu à un règlement en capital.

Paragraphe 3. — Les droits des intéressés ayant obtenu, antérieurement à l'entrée en vigueur de la présente Convention, la liquidation d'une pension ou rente, pourront être révisés à leur demande. La révision aura pour effet d'accorder aux bénéficiaires à partir de l'entrée en vigueur de la présente Convention, les mêmes droits que si la Convention avait été en vigueur au moment de la liquidation. La demande de révision doit être introduite dans un délai de deux ans, à compter de l'entrée en vigueur de la présente Convention.

Artikel 38.

Paragraaf 1. — (1) De instellingen die overeenkomstig dit Verdrag prestaties verschuldigd zijn, zullen deze op geldige wijze in de munt van hun land kunnen uitbetalen.

(2) Ingeval in het ene of het andere van beide landen maatregelen getroffen worden om de deviezenhandel te beperken, moeten er onmiddellijk, na een overleg tussen beide regeringen, schikkingen worden getroffen om de overdracht van de wederzijds verschuldigde bedragen overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag te verzekeren.

Paragraaf 2. — (1) De instelling die renten of pensioenen verschuldigd is, waarvan het maandelijks bedrag lager is dan een door uitwisseling van brieven tussen de bevoegde administratieve autoriteiten van beide Verdragssluitende Partijen vast te stellen som, mag deze renten en pensioenen om de drie maand, om de zes maand of jaarlijks uitbetalen.

(2) Met de toestemming van de belanghebbende kan zij eveneens met betaling van een som die neerkomt op hun waarde in kapitaal, de renten op pensioenen afkopen, waarvan het maandbedrag lager is dan een som welke door uitwisseling van brieven, zoals bepaald is bij (1), is vastgesteld.

Artikel 39.

De vereffening van de prestaties welke uit hoofde van de sociale-zekerheidswetgevingen zijn verschuldigd aan gerechtigden die in één van beide landen verblijven, geschiedt volgens de modaliteiten die zijn vastgelegd in een Administratieve Schikking welke getroffen is tussen de bevoegde administratieve autoriteiten van de Verdragssluitende Partijen.

Artikel 40.

Voor de beoordeling van de arbeidsongeschiktheid en van de invaliditeitsgraad, houden de verzekeringsinstellingen van elk land rekening met de medische vaststellingen en met de inlichtingen die door de verzekeringsinstellingen van het ander land zijn ingewonnen.

Zij behouden evenwel het recht de betrokkene door een geneesheer van hun keuze te laten onderzoeken.

Artikel 41.

De formaliteiten, welke bij de wettelijke of reglementaire bepalingen van één van beide landen kunnen worden vastgesteld voor de uitkering, buiten zijn grondgebied, van de prestaties welke door zijn sociale-zekerheidsinstellingen worden verleend, zullen eveneens onder dezelfde voorwaarden als voor hun onderdanen van toepassing zijn op de personen die overeenkomstig dit Verdrag op deze prestaties gerechtigd zijn.

Artikel 42.

Alle moeilijkheden bij de interpretatie en de toepassing van dit Verdrag zullen, in gemeen overleg, door de bevoegde administratieve autoriteiten van de Verdragssluitende Partijen worden geregeld.

Artikel 43.

Paragraaf 1. — Elke verzekeringsperiode of ermede gelijkgestelde periode, volbracht krachtens de wetgeving van één van de landen vóór het in werking treden van dit Verdrag, wordt in aanmerking genomen voor de bepaling van het recht op prestaties dat overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag wordt geopend.

Paragraaf 2. — Een prestatie is verschuldigd krachtens dit Verdrag, zelfs zo zij verband houdt met een gebeurtenis vóór de datum van zijn inwerkingtreding. Daartoe zal elke prestatie die niet vereffend geworden is of die geschorst werd op reden van de nationaliteit van de betrokkene of om reden van zijn verblijf op het grondgebied van één van beide landen, op aanvraag van de betrokkene, uitgekeerd of hersteld worden vanaf de inwerkingtreding van dit Verdrag, onder voorbehoud dat de vroeger vereffende rechten geen aanleiding hebben gegeven tot een afrekening in kapitaal.

Paragraaf 3. — De rechten van de betrokkenen die, vóór het in werking treden van dit Verdrag, de vereffening van een pensioen of rente hebben bekomen, zullen op hun aanvraag kunnen herzien worden. De herziening zal tot gevolg hebben dat aan de rechthebbenden vanaf het in werking treden van dit Verdrag, dezelfde rechten worden toegekend als wanneer het Verdrag in werking getreden was op het ogenblik van de vereffening. De aanvraag om herziening moet worden ingediend binnen een termijn van twee jaar te rekenen vanaf het in werking treden van dit Verdrag.

Paragraphe 4. — Quant au droit résultant de l'application des paragraphes 2 et 3 du présent article, les dispositions prévues par les législations des deux pays en ce qui concerne la déchéance et la prescription des droits, ne sont pas opposables aux intéressés si la demande visée aux paragraphes 2 et 3 du présent article est présentée dans un délai de deux ans à compter de l'entrée en vigueur de la présente Convention. Si la demande est présentée après l'expiration de ce délai, le droit aux prestations qui n'est pas frappé de déchéance ou qui n'est pas prescrit, est acquis à partir du premier jour du mois qui suit la date de la demande, à moins que des dispositions plus favorables de la législation d'un des deux pays ne soient applicables.

Article 44.

La présente Convention sera ratifiée et les instruments de ratification en seront échangés, aussitôt que possible à Tunis.

Elle entrera en vigueur le premier jour du deuxième mois qui suit l'échange des instruments de ratification.

Article 45.

Paragraphe 1er. — La présente Convention est conclue pour une durée indéterminée. Elle peut être dénoncée par chacune des Parties contractantes. La dénonciation devra être notifiée au plus tard six mois avant l'expiration de chaque année civile considérée; la Convention cessera alors d'être en vigueur à la fin de cette année.

Paragraphe 2. — En cas de dénonciation, les stipulations de la présente Convention resteront applicables aux droits acquis, nonobstant les dispositions restrictives que les régimes intéressés prévoiraient pour le cas de séjour à l'étranger d'un bénéficiaire.

Paragraphe 3. — En ce qui concerne les droits en cours d'acquisition afférents aux périodes d'assurance accomplies antérieurement à la date à laquelle la présente Convention cessera d'être en vigueur, les stipulations de cette Convention resteront applicables dans les conditions qui seront définies d'un commun accord par les Parties contractantes.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et l'ont revêtue de leurs sceaux.

Fait à Tunis, le 29 janvier 1975 en double exemplaire, en langue française, arabe et néerlandaise, les trois textes faisant également foi.

Pour le Royaume de Belgique,

Placide DE PAEPE.

Pour la République Tunisienne,

Mohamed ENNACEUR.

PROTOCOLE RELATIF A LA SECURITE SOCIALE DES ETUDIANTS.

Le Gouvernement du Royaume de Belgique,

et

Le Gouvernement de la République Tunisienne,
ont décidé d'adopter les mesures suivantes :

Article 1.

Le régime belge de l'assurance soins de santé obligatoire des étudiants de l'enseignement supérieur, institué dans le cadre de l'assurance obligatoire contre la maladie et l'invalidité est applicable, dans les mêmes conditions qu'aux étudiants belges, aux étudiants tunisiens qui poursuivent leurs études en Belgique et ne sont dans ce pays ni assurés sociaux ni ayants-droit d'un assuré social.

Article 2.

Le régime tunisien d'assurances sociales des étudiants est applicable, dans les mêmes conditions qu'aux étudiants tunisiens, aux étudiants belges qui poursuivent leurs études en Tunisie et ne sont dans ce pays ni assurés sociaux ni ayants-droit d'un assuré social.

Paragraaf 4. — In verband met het recht voortvloeiende uit de toepassing van de paragrafen 2 en 3 van dit artikel, kunnen de bepalingen voorzien door de wetgevingen van beide landen wat betreft de vervallenverklaring en de verjaring van de rechten, niet ingeroepen worden tegen de betrokkenen, wanneer de in paragrafen 2 en 3 van dit artikel beoogde aanvraag wordt ingediend binnen een termijn van twee jaar te rekenen vanaf de in werking treding van dit Verdrag. Zo de aanvraag ingediend wordt na het verstrijken van deze termijn, is het recht op prestaties dat niet door verval getroffen is of dat niet verjaard is, verworven vanaf de eerste dag van de maand volgend op de datum van de aanvraag, ten ware meer gunstige bepalingen van de wetgeving van één van beide landen toepasselijk zouden zijn.

Artikel 44.

Dit Verdrag zal worden bekrachtigd en de bekrachtigingsoorkonden ervan zullen, zodra mogelijk, worden uitgewisseld te Tunis.

Het zal van kracht worden de eerste dag van de tweede maand welke volgt op de uitwisseling van de bekrachtigingsoorkonden.

Artikel 45.

Paragraaf 1. — Dit Verdrag wordt voor onbepaalde duur gesloten. Het kan door elk van de Verdragsluitende Partijen worden opgezegd. De opzegging moet uiterlijk zes maand vóór het verstrijken van elk beschouwd kalenderjaar worden betekend; het Verdrag houdt dan op van kracht te zijn op het einde van dat jaar.

Paragraaf 2. — Bij opzegging blijven de bepalingen van dit Verdrag van toepassing op de verworven rechten, niettegenstaande de beperkende bepalingen waarin de betrokken regelingen in het geval van verblijf van een gerechtigde in het buitenland zouden voorzien.

Paragraaf 3. — Wat betreft de rechten in wording voor verzekeringstijdvakken welke werden volbracht vóór de datum waarop dit Verdrag ophoudt van kracht te zijn, blijven de bepalingen van dit Verdrag toepasselijk onder de voorwaarden die, in gemeen overleg, door de Verdragsluitende Partijen worden vastgesteld.

Ten blijke waarvan de respectieve gevolmachtigden dit Verdrag hebben ondertekend en het van hun zegels hebben voorzien.

Gedaan te Tunis, op 29 januari 1975 in tweevoud, in de Franse, Arabische en Nederlandse taal, de drie teksten zijnde gelijkelijk rechtsgeldig.

Voor het Koninkrijk België :

Placide DE PAEPE.

Voor de Republiek Tunesië :

Mohamed ENNACEUR.

PROTOCOL BETREFFENDE DE SOCIALE ZEKERHEID VAN DE STUDENTEN.

De Regering van het Koninkrijk België,

en

De Regering van de Republiek Tunesië,
hebben besloten de volgende maatregelen te treffen :

Artikel 1.

De Belgische regeling van verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging van de studenten van het hoger onderwijs, ingericht in het raam van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering, is onder dezelfde voorwaarden als voor de Belgische studenten, toepasselijk op de Tunesische studenten die hun studies in België voortzetten en in dit land noch sociaal verzekerde, noch rechthebbende van een sociaal verzekerde zijn.

Artikel 2.

De Tunesische regeling van sociale verzekeringen van de studenten is, onder dezelfde voorwaarden als voor de Tunesische studenten, toepasselijk op de Belgische studenten die hun studies in Tunesië voortzetten en in dit land noch sociaal verzekerde, noch rechthebbende van een sociaal verzekerde zijn.

Article 3.

Les étudiants tunisiens qui poursuivent leurs études en Belgique ont droit aux allocations familiales prévues par la législation belge en faveur des étudiants, dans les mêmes conditions que les étudiants belges.

Article 4.

Les étudiants belges qui poursuivent leurs études en Tunisie ont droit aux allocations familiales prévues par la législation tunisienne en faveur des étudiants, dans les mêmes conditions que les étudiants tunisiens.

Article 5.

Le présent Protocole entrera en application le même jour que la Convention Générale sur la sécurité sociale, signée ce jour, et demeurera en vigueur pendant la même durée que celle-ci.

En foi de quoi les plénipotentiaires respectifs ont signé ce protocole et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Tunis, le 29 janvier 1975 en double exemplaire, en langue française, arabe et néerlandaise.

Pour le Royaume de Belgique :

Placide DE PAEPE.

Pour la République Tunisienne :

Mohamed ENNACEUR.

Artikel 3.

De Tunesische studenten die in België studeren hebben, onder dezelfde voorwaarden als de Belgische studenten, recht op de kinderbijslag voor studenten waarin de Belgische wetgeving voorziet.

Artikel 4.

De Belgische studenten die in Tunesië studeren hebben, onder dezelfde voorwaarden als de Tunesische studenten, recht op de kinderbijslag voor studenten waarin de Tunesische wetgeving voorziet.

Artikel 5.

Dit Protocol wordt van kracht dezelfde dag als het Verdrag en blijft van kracht gedurende dezelfde termijn als het Verdrag.

Ten blijke waarvan de respectieve gevolmachtigden dit Protocol hebben ondertekend, en het van hun zegels hebben voorzien.

Gedaan te Tunis, op 29 januari 1975 in tweevoud, in de Franse, Arabische en Nederlandse taal.

Voor het Koninkrijk België :

Placide DE PAEPE.

Voor de Republiek Tunesië :

Mohamed ENNACEUR.